

žarek dobrote

12/XIV
december
2016

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

- 3 • • • Skrivnost veselega decembra
- 3 • • • Namenitev dela dohodnine za pomoč ljudem v stiski v župnijskih Karitas

KARITAS V ŽUPNIJI

- 4 • • • Smernice za ljudi, ki želijo delati pri Karitas

GRADIMO DRUŽINO

- 4 • • • Sprti starš
- 5 • • • Izziv, ki je rešljiv

STAREJŠI MED NAMI

- 6 • • • Ob oskrbovanju onemoglih

NA OBISKU

- 7 • • • Dobrodošli vsi, ki pomoč potrebujete
- 9 • • • Dobili več kot dali

- 10 • • • Klic po dobroti

- 11 • • • Očetovo usmiljenje vse vključuje

- 12 • • • Vrhunec tedna Karitas

CELJE

- 14 • • • Klic dobrote iz naših oči
- 14 • • • Starejši je kot mlado drevo, ki raste ob potoku in se napaja z vodo

- 15 • • • 25 let župnijske karitas Polzela

KOPER

- 16 • • • Pogum, vse ljudstvo v deželi, govori Gospod
- 17 • • • Utrinki ob dnevu odprtih vrat

LJUBLJANA

- 18 • • • Demenca
- 18 • • • Ti si mi v blagoslov
- 19 • • • Dobrodelni koncert v ljubljanski nadškofiji

MARIBOR

- 22 • • • Izobraževanje prostovoljcev
- 23 • • • Klic dobrotev mariborski nadškofiji

MURSKA SOBOTA

- 24 • • • Prvi pomurski materinski dom

NOVO MESTO

- 25 • • • Ponuditi roko v podporo, ki omogoča mehko spremembo

- 26 • • • Iskrica upanja v Cerkljah ob Krki

Foto: Rok Muli

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

- 1. 12. Kateheza: Prvi kristjani in dela usmiljenja, ob 18.30, Vrbje
- 2. 12. Tečaj masaže hrbta in raztezanje
- 7. 12. Skupina za starejše: Kava in Miklavž, ob 8.30, Sv. Duh, Celje
- 7. 12. Začetni tečaj angleščine, ob 9h, Vrbje
- 12. 12. Kuharska delavnica: Diši po praznikih, ob 17h, Vrbje
- 14. 12. Starševski čvek: Prazniki in družina, ob 9h, Vrbje
- 14. 12. Delavnica: Izdelava prazničnih daril, ob 10.30, Vrbje
- 14. 12. Predbožično srečanje ŽK, ob 17h, Sv. Jožef nad Celjem
- 14. 12. Frizerske storitve in prikaz, ob 13h, Vrbje
- 14. 12. Delavnica: Odprta vrata za zdravje – Tehnike sproščanja, ob 18h, Vrbje
- 16. 12. Tečaj masaže hrbta in raztezanje, Vrbje
- 15. 12. Tečaj šivanja, ob 11h, Vrbje
- 31. 12. Silvestrska večerja z družabnim programom, od 18h do 1h, Vrbje

Vsak četrtek od 8h do 13h:

Gradimo skupnost – program za prostovoljce.

Ob ponedeljkih ob 17h:

možnost individualnega svetovanja v Celju.
Informacije in prijave: 051 278 482.

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

- 3. 11. Razstava Umetniki za Karitas, Mengeš
- 2. 12. Odbor za materialno pomoč ŠK, ob 16h, Ajdovščina
- 5. 12. Umetniki za Karitas, ob 14h, MORS, Ljubljana
- 7. 12. Srečanje Istrske OK in Kraške DK
- 10. 12. Adventna duhovna obnova sodelavcev ŠK, ob 9h, Vipavski Križ
- 12. 12. Srečanje Tolminske OK in DK Idrija Cerkno
- 13. 12. Druženje vseh generacij DSO Ilirska Bistrica
- 13. 12. Umetniki za Karitas, Gorica (IT)
- 15. 12. Postojnska DK, obisk v domovih
- 18. 12. Obisk v domu v Izoli in v bolnišnici Valdoltra
- 19. 12. Obisk v domovih v Ajdovščini in Vipavi
- 24. 12. Božična zgodba, Popoldan v Vrhpolju
- 25. 12. Obisk v Domu Lucija
- 26. 12. Božična sv. maša v DSO Ilirska Bistrica
- 29. 12. Obisk v Domu Danica

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

21.1. 2017

Izobraževalno januarsko srečanje za sodelavce župnijskih Karitas v Antonovem domu na Viču, od 9. do 13. ure, predavateljica dr. Andreja Poljanec.

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Tatjana Splichaln •

tema meseca

SKRIVNOST VESELEGA DECEMBRA

Imre Jerebic

Zdi se mi, da je zame kot starejšega vernika veseli december vsako leto vse večji izziv in da iz tega zunanjega veselja nekaj naredim zase, za svoje bližnje in še za koga.

Letos se je celo zgodilo, da smo veseli december prenesli v drugo polovico novembra; manjkajo le še lučke na ulicah in v trgovinah – najbrž zaradi varčevanja.

Lahko pozitivno gledam na praznične ponudbe po trgovinah, na stojnicah po večjih mestnih središčih, po znižanih cenah po trgovinah ... ali pa to doživljam kot motnjo, ki je skalila nekdanjo umirjenost narave v nas v mesecu decembru, ko smo bolj v skromni idili in v ožjem družinskem krogu pričakovali rojstvo našega gospoda Jezusa Kristusa?

Priprave na božične praznike so postale sestavni del skrivnosti veselega decembra. Nalašč uporabljam besedo skrivnost, kajti prepričan sem, da mora vsak od nas vernih iz blišča zunanjih luči, od mnogih, mnogih praznih ponudb za veselje, za obleči, za pojesti, zase izluščiti, kaj resnično potrebuje za skrivnost Božiča.

Jezus se danes še zmeraj želi rojevati – učlovečiti v naših srcih ob mnogih drugih prazničnih ponudbah že dober mesec prej. Seveda je nevarnost, da se vrtime samo v zunanjem objemu le-teh, toda še zmeraj v vsaki župniji obstaja devetdnevnik tik pred Božičem, še zmeraj imamo adventne venčke doma in v cerkvi ter štiri nedelje prižigamo po eno svečko kot neposredno počasno pripravo na božične praznike.

Morda je skrivnost veselega decembra tudi v tem, da dopušča ob zunanjem blišču dokaj velik izziv, da v svoji notranjosti nekaj postorim za rojstvo božjega v meni. Vsako leto znova nam prerok Ezekiel ob Božiču kliče: »Svojega duha denem v vašo notranjost in storim, da se boste ravnali po mojih zakonih, se držali mojih odlokov in jih izpolnjevali.« (Ezk 36,27) •

NAMENITEV DELA DOHODNINE ZA POMOČ LJUDEM V STISKI V ŽUPNIJSKI KARITAS

Imre Jerebic

V zadnjih treh letih (za leta 2013–2015) smo zbiranje namenitve dela dohodnine omogočili tudi za župnijske Karitas. Do sedaj se je odzvalo 144 župnijskih in dekanjskih Karitas, ki so skupaj pridobile 1164 novih nameniteljev dela dohodnine. Povprečen letni znesek na namenitelja je znašal 10,6 EUR. Tako so župnijske Karitas iz tega naslova tudi letos skupaj zbrale 11.151,00 €. **Zbrana sredstva iz naslova dohodnine za župnijsko Karitas bodo ŽK prejele preko njihove škofijske Karitas. Upoštevani bodo novi namenitelji, mlajši od 65 let, in tudi tisti, ki ste jih zbrali v preteklih letih.**

Tudi letos ponovno vabimo župnijske Karitas, da do konca leta, pa tudi preko celega prihodnjega leta ob različnih priložnostih pričnete ali nadaljujete z zbiranjem novih nameniteljev dela dohodnine za vaše župnijske Karitas, ki bodo prišteti dosedanjim. V ta namen smo v začetku novembra vsem ŽK poslali 30 obrazcev, ki pa jih lahko tudi dodatno razmnožite. Pomembno je, da na vsakega napišete ime vaše ŽK. Obrazci so za tiskanje na voljo tudi na naslovu: <http://www.karitas.si/wp-content/uploads/2016/11/DohodninaZupnijske.pdf>

Za vse, ki so se že odločili za namenitev dohodnine za župnijsko Karitas v preteklih treh letih, njihova odločitev velja za vsa leta naprej do preklica ali spremembe, tako da ni potrebno, da se vsako leto odločajo znova.

Ker imajo dohodnino (davek na letne prihodke) odmerjeno predvsem zaposleni ljudje, predlagamo, da se osredotočite prav nanje. Še posebej se lahko osredotočite na starše veroučencev, člane različnih skupin v župniji ...

Zbrane obrazce pošljite v priloženi kuverti na naslov Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, in sicer najkasneje do 28. decembra 2016, da bodo veljali že za letos. Vse kasneje zbrane obrazce lahko pošljete tudi kadarkoli v naslednjem letu in bodo uveljavljeni za drugo leto.

Podrobnejša pojasnila v zvezi z namenitvijo dela dohodnine so na priloženih obrazcih. Za vse informacije smo vam na voljo na tel. št. 01 300 59 60 ali e-naslovu info@karitas.si. •

Karitas v župniji

SMERNICE ZA LJUDI, KI ŽELIJO DELATI PRI KARITAS

Metka Klevišar

4

»Kako naj bi pomagal?« To vprašanje zaposluje vsakogar, ki želi delati pri ŽK. Ali bomo lahko kos vsaki stiski, s katero se bomo srečali? Podati želimo nekatere smernice za karitativno delo.

- Pri karitativnem delu smo vedno znova na začetku. Stisk okrog nas je ogromno, razrešimo lahko le nekatere od njih. To nam ne sme vzeti poguma. Vedno bo naš cilj večji kot to, kar dosežemo.
- Nujno je, da sodelavci Karitas med seboj sodelujejo, si zaupajo in so pripravljeni naloge predajati v roke drugih. Nihče ne sme imeti monopola nad katerokoli nalogo v Karitas.
- Vedno znova se moramo vprašati po svojem nagibu za karitativno delo. S pomočjo, ki jo nudiš, lahko drugega tudi obvladuješ, ga delaš odvisnega od sebe. Pri karitativnem delu je nujna zavest, da vsi dajemo in sprejemamo. Problematično je, če kdo razume svoje življenje preveč le kot pomoč drugemu in se ne zaveda, da tudi sam ogromno prejema, ko se srečuje z ljudmi v stiski.
- Tudi tisti, ki pomaga, se mora pustiti obdarovati, mora znati biti hvaležen, mora znati prositi za pomoč. Nujno je, da se vsi zavedamo svoje lastne majhnosti in ranljivosti, če hočemo pomagati drugim. Ne pristopajmo v vlogi dajalca, pomočnika, ampak v vlogi prijatelja.
- Ne pričakujmo, da nam bodo ljudje vedno hvaležni – tudi mnogo razočaranj bomo doživeli. Po drugi strani se tudi ne smemo delati, kot da smo popolnoma neodvisni od priznanja drugega človeka. Zelo človeško je, da se veselimo tudi vsake zahvale in veselja drugega.
- Uspeha se ne da meriti. Vsaka pomoč ne pomaže iz stiske. Veliko okoliščin je v našem življenju, ki jih ne moremo spremeniti, ampak jih je treba preprosto nositi, kar je včasih zelo težko. Če v takšnih okoliščinah ostanemo s človekom v stiski in z njim nosimo del njegove teže, se vse spremeni. Človeško spremljanje prinaša upanje v še tako težko situacijo.
- Pripravljenost za spravo je bistven pogoj za dobro karitativno delo. H Karitas spada tudi to, da ustvarjamo pogoje za spravo, tako med tistimi, ki prihajajo po pomoč, kot tudi med sodelavci Karitas. Vedno znova moramo začenjati graditi naše skrhane odnose.
- Živeti z nesporazumi in napetostmi. Ker smo vsi ljudje in zato nepopolni, bo tudi med sodelavci

Karitas prihajalo do nesporazumov in napetosti. Važno je, da te nesporazume in napetosti vedno znova razrešujemo v odkritem pogovoru in ne bežimo od njih.

- Vedno moramo premišljevati o svojem delu, o odnosih do ljudi, ki jim želimo pomagati, in o odnosih do sodelavcev. Pozorni moramo biti na vse.
- Za vsakogar, ki želi delati pri Karitas, je poleg vsega, kar se dogaja v skupini in v župnijskem občestvu, potrebno zavestno osebno versko življenje, osebni odnos z Bogom.
- Pristop k ljudem v stiski bo vedno ostal težak in ne sme nikoli postati rutina. Bistvena pomoč se dogodi v srečanju, v odnosu.
- Da bi človeku v hudi stiski lahko zares pomagali, moramo kljub dobremu odnosu ohraniti določeno razdaljo. Verjetno se bomo celo življenje učili, kako najti pravo mero med bližino in razdaljo.
- Odkrit pogovor v skupini o obremenitvah, ki jih doživljamo pri srečevanju z ljudmi v stiski, o naših čustvenih reakcijah in občutkih nemoči je nujno potreben.
- Obzirnost in spoštovanje dostojanstva sočloveka – pazimo na to, da govorimo o stiskah tako, kot bi sami želeli, če bi bili prizadeti: jasno in stvarno, toda ljubeznivo in brez nepotrebnega namigovanja na slabost in napake prizadetega. So tudi problemi in vprašaja, o katerih ni dobro govoriti s skupini ŽK, ampak bolje v osebni pogovoru, z duhovnikom, ustreznimi strokovnjaki itd.
- Molčečnost o problemih, ki nam jih ljudje zaupajo, je nujno potrebna. ŽK bo sicer javno spregovorila o svojem delu in tudi opozorila na značilne, pogosto ponavljajoče se stiske, da bi jih priklicala v zavest občestva. Toda o posameznih okoliščinah stiske in o prizadetih osebah ne sme nič prodreti navzven, tudi ne v družinski in prijateljski krog članov ŽK. Sodelavci Karitas so tako kot zdravstveni in socialni delavci zavezani »službeni molčečnosti«.
- Ljudje, ki želijo bolj zavzeto sodelovati pri Karitas, morajo dobro preceniti svoje zmožnosti. Na račun tega dela ne sme trpeti njihova družina. •

Povzeto iz Klevišar, Metka (1992): Priročnik za Župnijske Karitas. Ljubljana: Slovenska karitas.

gradimo družino

SPRTI STARŠI

Bogdan Žorž

Partnerski konflikti, konflikti med zakoncema oziroma med moškim in žensko, ki živita v neki partnerski zvezi, so ne le nekaj običajnega ali normalnega,

ampak celo nekaj nujnega. Morda se to čudno sliši, vendar je tako. Do konfliktov nujno prihaja zaradi razlik v interesih, pričakovanjih, razpoloženju, značaju. Problem odnosa ni v tem, ali so v odnosu konflikti ali jih ni – problem odnosa je v tem, kako se partnerja s konflikti soočita, kako jih rešujeta. V zdravem odnosu jih rešujeta tako, da se najprej soočita s problemom, ki je izzval konflikt, da ga opredelita, prepoznata, to pa dosežeta le tako, da drug drugemu prisluhneta. Potem se učita probleme reševati, drug drugemu popuščati.

Kadar se partnerja reševanju problemov izogibata, se ti kopičijo in pogosto izbruhnejo na dan kot resen, hud spor, ki ga zares ne zmoreta več razrešiti – in ostaneta dolgo, morda za vedno sprta. Do takih sporov pride pogosto tudi med partnerjema, ki konflikte rešujeta z bojem, iz katerega izide eden kot zmagovalec in drugi kot poraženec. V teh bojih se odnos postopoma zreducira na vprašanje, kdo bo koga, in preide v resen in trajen spor, ne da bi se partnerja prav zavedala, kdaj se je to zgodilo.

Ko govorimo o sprtih starših, imam v mislih takšne starše, pri katerih so nerazrešeni konflikti prerasli v razmeroma trajen spor, v neko kronično konfliktno stanje, ko se konflikti ne razrešujejo (več). Takšni partnerji včasih iz kakršnihkoli razlogov še vedno ostajajo v zakonski zvezi, včasih se razvežejo, izvenzakonsko skupnost pa običajno pretrgajo. Pri takih partnerjih je vse, kar ostane od odnosa, več ali manj le še boj, prizadevanje, *kdo bo koga*.

Ob takih starših je otrokom praviloma hudo. Še zlasti ob starših, ki svoje boje razširita tudi na otroke in otroci niso več nič drugega kot bojno polje, na katerem preizkušata svoje moči.

Zunanji okvir, včasih pa že kar kulisa, za katero je skrit ta boj na otrokovi psihi, je včasih tak, da se zdi celo spremenljiv. Običajno se taki starši »borijo za otroke«, včasih jih celo »rešujejo iz krempljev« drugEGA starša, ki jih »uničuje«, ali jih branijo pred njim. In vedno najdejo dovolj prijateljev, ki jim verjamejo, jih razumejo in podpirajo. Skoraj vedno, ko se starši na tak način borijo za svoje otroke, so otroci tako ali drugače žalostna žrtev teh bojov, in ne srečni rešenci! Pogosto so tiha žrtev, ki je okolje ne opazi.

Starša sta včasih tako zaslepljena z bojem, s tem, ko vsak sebe prikazuje za dobrega in drugega za slabega, da temu svojemu početju sama zares verjame – in se sploh ne zavedata škode, ki jo s svojim bojem povzročata otroku. V silni želji, da bi sebe prikazala kot dobrega, zlasti pa kot boljšega od drugega starša, je vsakovrstno razvajanje zelo pogosto. •

Iz knjige: Razvajenost, rak sodobne družbe

IZZIV, KI JE REŠLJIV

Alojzij Štefan

Otroci so v (nenehnih, grobih) partnerskih konfliktih najprej posredno, potem pa direktno prizadeti. Govorimo o takih »spopadih«, ki se ne rešujejo na način, kot ga predlaga Bogdan Žorž. Od tega je po mojem mnenju najpomembnejše, da se učimo probleme reševati in drug drugemu po(od)puščati.

Raje kot učimo pa se izgovarjamo na nesposobnost spreminjanja in se oklepamo nekih svojih izkušenj. Nazadnje pristanemo pri nezblížljivi različnosti, ki pa lahko vodi še do čustvene ohladitve in odhoda. Otroci, ki so bili prej večkrat orodje ali orožje enega in/ali drugega v doseganju svojih interesov oz. svojeGA prav, pa potegnejo »ta kratko«.

Prepirljivci radi rečejo, da se je »malo pač treba kregati in se imamo potem še bolj radi«. Grški filozof Heraklit pravi celo, da »so konflikti in nasprotja najpomembnejše gibalno sveta«. Izraz konflikt izhaja iz grških besed *con-* ("skupaj") in *flīgō* ("udariti"). Konflikt ponavadi ustvari neka močna neuresničena želja (interes), ki pri drugem naleti na nerazumevanje, neodobravanje, nezanimanje, nasprotovanje. Kot pa pravilno ugotavlja dr. Žorž, je »problem odnosa v tem, da se (kako se) partnerja s konflikti soočita, kako jih rešujeta«. Seveda je za to, da nerešeni ali neproduktivni konflikti prenehajo biti rešljiv izziv ter postanejo spori in problemi, mnogokrat kriva nevednost, nespretnost. Grški izvor besede problem pomeni "postaviti v ospredje, izpostaviti". Torej, da bi se o tem pogovorili, to rešili, pojasnili. Razumljivo je, da v življenju ni lahko vzpostavljati harmonije, posebno ko se zblížata in v eno združita dve identiteti, dve življenjski zgodbi, dvoje lestvic vrednot in nazorov, skratka, dva svetova, v katera, včasih tudi kot meteoriti, padejo še otroci (in drugo sorodstvo). Zakrament zakona je tukaj izjemno močno sredstvo. Zelo pomaga že vsakodnevna skupna molitev in refleksija (spraševanje vesti, eksamen) o tem, kaj se je danes z nama dogajalo. Koristno je tudi biblično načelo: »sonce naj ne zaide nad vašo jezo« (Ef 4,26). Ali pa vsaj preprosto vprašanje: Ali je kaj je odprtega med nama? Še česa nisva dorekla? Največja ovira v reševanju konfliktov v odnosu je po moji izkušnji užaljenost, ker nimam jaz prav, ker moram spet popustiti, ker moja rešitev ni bila sprejeta, ker moja želja ni bila uresničena. Iz notranjega konflikta se rojeva nepripravljenost reševati konflikte v odnosu. In ta užaljenost greni, spravlja v malodušje in zakrknjenost. Ta pa je samo korak stran od največjega gorja družinskih preprirov: zlorabe otrok. Grdo in nedopustno – tudi če se v polnosti ne zavedamo oz. smo zaradi jeze in sovraštva zaslepljeni. Ob tem mi je prišla na misel Smolarjeva pesem: »Mojbog...«

(glej YouTube). Pretresljiv krik, ki bi ga morali zavrteti vsem, ki se ne znajo ustaviti. Paziti je torej treba, da konflikt ne postane spor, ampak da ostane IZZIV, KI JE REŠLJIV. Pa še ena Žorževih modrosti: včasih je treba s tehtnice ravnotežja mojega in tvojega »prav«, zdaj na eni, zdaj na drugi strani tudi kaj dol vzeti, in ne vedno nanjo samo nalagati! Sicer se lahko vse skupaj zlomi in razleti. Z otroki vred.

Za sklep pa naj povem smešno anekdoto, ki pripoveduje o zelo zanimivem načinu reševanja enega od pogostih zakonskih konfliktov glede urejanja rojstev. »Radost ljubezni« je lahko tudi v temle hecnem primeru iz precej »prejšnjih časov«: Včasih so se starši naravnega urejanja rojstev lotili tudi na način, da se je eden od zakoncev (običajno oče) odselil iz skupne spalnice in zakonske postelje. Včasih pa to zaradi prostorske stiske ni bilo mogoče. Dva zakonca sta se zato odločila, da na sredino zakonske postelje postavita desko. To sta zaupala tudi duhovniku. Ta pa ju o tej na moč naravni metodi nezaupljivo vpraša: »Kaj pa naredita, če pridejo skušnjave?« »Ja, desko dava stran,« hitro odgovori mož. •

starejši med nami

OB OSKRBOVANJU ONEMOGLIH

dr. Jože Ramovš,

Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo
in medgeneracijsko sožitje

V prejšnji številki smo se ustavili ob podatkih, da v Sloveniji okrog 80.000 ljudi potrebuje pomoč pri enem ali več osnovnih sedmih vsakodnevnih opravil: vstajanju, oblačenju, osebni higieni, izločanju, gibanju, uživanju hrane in zdravil ter pri vzpostavljanju dnevnega stika z nekim človekom. Videli smo, kakšne stiske doživljajo ljudje, ko so odvisni od tuje oskrbe, in kaj jim ostaja lepega v spominu na ta čas. V Sloveniji oskrbuje stare in bolne ljudi kakih 10.000 poklicnih oskrbovalcev ter nad 150.000 domačih in nekaj deset tisoč sosedov. Kakšne težave doživljajo ti in kaj jim ostaja lepega v spominu na oskrbovanje? Kakšno mesto ima pomoč nemočnim v življenju posameznika in občestva?

Radosti in stiske oskrbovalcev

Raziskovalni vprašanji slovenskim svojcem, ki imajo izkušnje z oskrbovanjem družinskega člana, sta se glasili: *Kaj vam je ostalo v lepem spominu, ko ste oskrbovali bolnega ali onemoglega družinskega člana?* in *Katere težave ste pri tem doživljali?*

Med odgovori zelo izstopa *oskrbovančeva hvaležnost*. Ta podatek je pomemben smerokaz v življenju: kdor se pravočasno nauči biti hvaležen za pomoč in svojo hvaležnost primerno pokazati, je opravil enega najpomembnejših izpitov za lepo sožitje. Svojci so pogosto napisali tudi, da se jim bo oskrbovanje svojca obrestovalo, ko bodo sami opešali in bodo odvisni od pomoči drugih; pravijo: *naložba za mojo starost*. V lepem spominu jim ostaja tudi *zadovoljstvo oskrbovanca*, njegova *prijaznost, potrpežljivost, pogum v onemoglosti* in podobno.

Med lepimi spomini oskrbovalcev se jih precej nanaša tudi nase kot oskrbovalca in na oskrbovanje. Pravijo: *da sem pomagal, mu naredil nekaj dobrega*; pa tudi: *dobra in uspela oskrba, moje zadovoljstvo, moj dober občutek, naložba za mojo osebnost, občutek, da sem koristen*.

Izstopajo tudi izjave veselja in ponosa na *opravljeno dolžnost*. Doživljanje človeške plemenitosti je nenadomestljiva gonilna sila pri vsakem oskrbovanju. Eden od anketirancev je zapisal: *občutek človeške moči in si srečen, da jo lahko nudiš nemočnemu*. Etična motivacija za oskrbovanje bližnjih se v raziskavah kaže kot temeljna energija. Od bivših družinskih oskrbovalcev šestokrat slišimo stavek iz doživete izkušnje: *Srečna sem, da sem oskrbovala mamo!* To je globok spomin na opravljeno življenjsko nalogo.

Seveda doživljajo domači družinski oskrbovalci tudi vrsto težav in stisk: *dvigovanje in negibljivost oskrbovanca, opravljanje njegove osebne higiene in hranjenje, pomanjkanje časa in oddaljenost, njegovo težavnost in sitnobo, svojo nemoč, neznanje, zlasti ob demenci ...* Najbolj pereča je njihova potreba po *časni razbremenitvi in oddihu*; včasih samo za nekaj ur ali kak dan.

Razviti svet danes pospešeno odgovarja na potrebe družinskih oskrbovalcev zlasti z dvema vrstama nujne pomoči. Prva je njihovo **usposabljanje in povezovanje** za izmenjavo izkušenj. Tak tečaj smo temeljito dodelali na Inštitutu Antona Trstenjaka. Na terenu ga izvajamo po Sloveniji in tujini za skupine po petnajst oskrbovalcev, po tečaju se srečujejo v klubu svojcev. Tudi v župniji ali dekaniji so oskrbovalci v svojih stiskah zanj zelo hvaležni. Druga smer nujne pomoči družinskim oskrbovalcem je javna in dobrodelniško-prostovoljska **razbremenilna pomoč** na domu. O tem je članica župnijske Karitas pripovedovala: *»Pred leti smo v naši župnijski Karitas pomagali pri varovanju dementne gospe na dan poroke njenega vnuka. Da so se svojci v miru veselili pri tem velikem dogodku, smo tri sodelavke prevzele dežurstvo pri njihovi babici. Pa je šlo.«* Drobnega gesta v pravi smeri, ob kateri je izkušena organizatorka Karitas rekla: *»Pri pomoči družinskim oskrbovalcem bi morala Karitas pogumno tvegati nove izzive.«*

Da bo oskrbovanje v prihodnje ob podvojenem številu onemoglih ljudi zdržalo in ostajalo humano, je pomembno postavljati in odgovarjati na vsa naslednja vprašanja. Kaj moram storiti sam, dokler sem še pri močeh, da bom prijeten ali vsaj znosen oskrbovanec? Kaj moramo storiti družinski in drugi oskrbovalci, da bomo čim bolje in čim lažje oskrbovali svojce, npr. ob razvoju demence, v času okrevanja po kapi in zlomih, v zaključnem obdobju hude bolezni? Kaj morajo storiti za razvoj oskrbovanja zdravstvena, socialna in druge stroke ter oskrbovalne ustanove? Kaj politika (vladajoča in opozicijska) ter javna uprava (občinska in državna)? In kaj civilne organizacije: Karitas, upokojenska društva, Rdeči križ ...? Vsi ti imamo ob današnjem večanju števila onemoglih zgodovinsko priložnost razviti *ново solidarnost med generacijami* – kot pravi dokument EU, oziroma *ljubezen do bližnjega* – kot pravi evangelij.

Če danes v Sloveniji oskrbuje onemogle, bolne in invalidne ljudi okrog 200.000 domačih in blizu 10.000 poklicnih oskrbovalcev, bo čez dvajset let za to potrebno 500.000 domačih in nad 20.000 poklicno zaposlenih. Naglo staranje družbe je večja nevarnost za uvajanje evtanazije, kakor je bila velika rodnost za uvajanje splava. To veliko zlo je mogoče preprečiti s praktičnim usposabljanjem vseh ljudi za čim uspešnejše in lažje oskrbovanje ter za hvaležno sprejemanje pomoči v lastni nemoči.

Solidarnosti se učimo samo v praksi

Pomislite, katerim ljudem sožitje v družini, službi in družbi uspeva, katerim pa ne. Izkušnje in znanstvena spoznanja kažejo, da je nosilna zmožnost za lepo sožitje vživeti se v drugega, sodoživljati z njim, čutiti z njim, ko je vesel in ko je v stiski; torej empatija, solidarnost.

Kje in kako človek razvija to svojo sposobnost?

Odgovor je enoumen: samo v praksi. Najbolj ob tem, ko skrbimo za nebolnega otroka, bolnega ali onemolega človeka. Pa tudi pri tem ne vedno. Razvija jo mati, ki ima otroka rada; s tem, ko zanj skrbi, se sama duševno in socialno ne razvija manj kot otrok. Ljudje, ki oskrbujejo onemolega svojca, z vsem prepričanjem povedo, da je to naporno delo njim samim dalo več kakor oni svojcu. Med družinskimi in poklicnimi oskrbovalci so zelo dobri in čuteči, najdejo se tudi njim nasprotni. Dobri so že prej razvijali svoje sočutje s tem, ko so pomagali drugim.

Čedalje večje število starih ljudi, ki bodo potrebovali oskrbo v prihodnjih letih, je torej tudi velika priložnost za učenje empatije in solidarnosti. Če bo 1.800.000 zdravih in močnih Slovencev dojele, da je 100.000 starih ljudi, ki potrebujejo njihovo pomoč, in 100.000 predšolskih otrok ekipa njihovih elitnih trenerjev za učenje sočutja, vživljanja v drugega in sodoživljanja z

njim, bo demografska kriza našim vnukom omogočila tak razvoj v sožitju, kakor smo ga mi doživeli pri materialni blaginji, zdravju in dolžini življenja. Lepo sožitje si ljudje želimo kakor zdravje – uživamo ga tudi, ko zdravje odpove. Če bom kot bolan in onemogel prijeten trener svojcem in drugim oskrbovalcem v tej najbolj potrebni življenjski veščini, moja onemoglost ne bo manj smiselna, kakor je bila gradnja hiše in poklicno delo. Napor mojih oskrbovalcev pa bo dvakratno smiselno: zame in zanje.

Človeška moč in nemoč sta ena celota

Sprejemanje pomoči v starostni ali bolezenski nemoči je zahtevna preizkušnja, s katero se prej ali slej sreča večina ljudi. Nekateri so v starostni onemoglosti za oskrbovalce prijetni, sami v sebi pa zadovoljni. Od njih se splača učiti. Sprejemati samega sebe tudi v svoji nemoči – ljudje nismo bogovi, nimamo vsega *pod kontrolo*, živeti pa je vseeno lepo. Ko se navadimo tudi v onemoglosti videti pri sebi in drugih najprej lepo in dobro, smo naredili razvojni korak, ki omogoči naslednjega, da s pristno hvaležnostjo sprejemamo pomoč drugih. S hvaležnim sprejemanjem pomoči oskrbovanec najbolj olajša oskrbovanje ter oskrbovalcem daje moč, da mu z veseljem in prav pomagajo opravljati tiste vsakdanje dejavnosti, ki jih sam ne zmore.

Odprto pa si postavimo tudi odločilno vprašanje: *Kaj imajo oskrbovalci od oskrbovanja? Od kod izvira njihovo veselje in ponos, ko to življenjsko nalogo dobro opravijo?* Odgovorimo kratko. **Človeška moč in nemoč sta komplementarna celota.** Spadata skupaj tako, kakor kuhanje hrane in njeno uživanje. V nemoči človek preživi od *(po)moči* drugih, moč pa se ob praksi solidarne pomoči nemočnemu človeku zdravo razvija, da ne podivja maligno pohlep po imetju, v svoj slepi »prav«, v osebno ali skupinsko moč nad drugimi, v jalovo znanje brez srca. Nehumana človeška moč je najbolj razdiralna sila v življenju posameznika in v zgodovini človeštva, ob pomoči onemoglim in pri vzgoji otrok pa jo razvijamo zdravo. •

na obisku

DOBRODOŠLI VSI, KI POMOČ POTREBUJETE

Jožica Ličen

Na obisku pri Karitas vipavske dekanije

Karitas vipavske dekanije deluje na področju celotne dekanije Vipava; župnijske in medžupnijske Karitas so ustanovljene v vseh 24 župnijah. Dejansko smo vsi sodelavci člani svoje župnijske Karitas, ki pa smo pripravljeni svoj čas in znanje

deliti za področje celotne dekanije in tudi širše. Pa ne le čas in znanje, temveč tudi materialne dobrine. Za nas velja nenapisano pravilo, da vse, kar zberemo, damo v skupno vrečo in iz te vreče, ne glede, koliko je kdo prispeval, delimo pomoči potrebnim. Prav zato naše dejavnosti podpirata obe občini, Ajdovščina in Vipava.

Po ŽK se sodelavci srečujejo različno, ponekod kot ŽK, karitativna skupina ali člani ŽPS, na dekanijski ravni pa so že vrsto let srečanja v Centru Karitas vsak prvi ponedeljek v mesecu. Duhovno razmišljanje pripravi predsednik, ki je po novem Tomaž Kodrič, sicer župnik v Podnanosu. Zanimiv dodatek našim srečanjem je zapis v skupno knjigo, ki ga pripravi vsakokrat druga ŽK. V zadnjem letu smo drug drugemu predstavili župnijske in podružnične cerkve, v letošnjem pastoralnem letu pa smo se odločili, da bomo razmišljali o sveti Materi Tereziji. Drugi del našega srečanja pa je informiranje, raziskovanje, načrtovanje in konkretne zadolžitve. V celotni dekaniji je 220 stalnih in preko 500 občasnih prostovoljcev, ki letno opravijo več kot 20.000 ur prostovoljnega dela.

Organizirano, z objavljenimi uradnimi urami, je Center Karitas v Ajdovščini odprt trikrat tedensko, ostalo po dogovoru. Pred vsakim začetkom dela se pokrižamo ter zmolimo zase in za prejemnike pomoči.

Na našem področju je tudi **Centralno skladišče ŠK**, za katero vse razdeljevanje in evidence vodimo prostovoljci.

Splošni programi pomoči:

Materialno pomoč in spremljanje ljudi v stiski izvaja skupina dvajsetih prostovoljcev, ki skrbijo za zbiranje, urejanje skladišča in razdeljevanje. Tudi ljudje, ki prejemajo materialno ali finančno pomoč, potrebujejo predvsem prijateljski stisk roke ter dobro besedo, ki vzpodbuja in opogumlja. Pravilnik o materialni pomoči je pripomoček, da pomoč prejmejo najbolj ogroženi, ni pa Sveto pismo, tako da je treba večkrat pri odločitvi upoštevati tudi druge okoliščine, ki vplivajo na resnično revščino. Ko vse to odpove, nam še vedno ostane molitev, molitev za modre odločitve in molitev za vse, ki trpijo materialno in duhovno pomanjkanje.

Morda samo nekaj podatkov o različnih oblikah pomoči Karitas na področju vipavske dekanije:

- 442 družin in 144 posameznikov prejema materialno pomoč, za kar letno razdelimo več kot 60 ton hrane (hrana EU, hrana, kupljena iz sredstev Karitas ter zbrana v trgovinah in po župnijah).
- Karitas denarja ne daje, smo pa letos pomagali plačati več kot 100 zapadlih položnic.
- 137 družin je za 336 šolarjev prejelo pomoč v materialu in bonih za nakup šolskih potreb-

ščin, v »posvojitev na razdaljo« je vključenih 23 otrok, ki prejemajo mesečno pomoč.

- Oblačil, obutve, posteljnine in drugih osebnih predmetov dobimo več, kot je potreb.

Ob materialni pomoči izvajamo tudi spremljanje in svetovanje, ali bolje, poslušanje in opogumljanje pri iskanju poti iz težav ter usmerjanje v druge oblike pomoči. Spremljanje prejemnikov pomoči kot dopolnitev dela ŽK izvajajo v glavnem sodelavke, ki so se pri psihologu Bogdanu Žoržu usposabljaale za delo z ljudmi v stiski in enostavno svetovanje.

Letošnja novost je tudi **Knjižnica Karitas**, ki lepo urejena po področjih ponuja nove in rabljene knjige za otroke, za odrasle pa so knjige razdeljene v več skupin: vzgoja, leposlovje in duhovna literatura.

Pomoč ostarelim, bolnim, osamljenim se izvaja po ŽK, saj sodelavci letno opravijo več kot 2000 obiskov po domovih in skoraj 1000 obiskov v bolnišnicah in domovih za ostarele. ŽK organizirajo vsaj enkrat letno srečanje ostarelih in bolnih, poleg tega vsako leto v juniju peljemo na Brezje 300 starejših in invalidov.

Poleg splošnih oblik pomoči, ki se izvajajo v sodelovanju z župnijskimi Karitas v Centru Karitas so v vipavski dekaniji prisotni tudi specifični programi Škofijske karitas Koper, kjer so poleg zaposlenih in javnih delavcev tudi prostovoljci:

- **V programu Popoldan na cesti** se izvaja učna pomoč ter druženje otrok in mladostnikov; pri nas je to v Ajdovščini, na Cesti, v Kamnjah, na Slapu, Vrhpolju in v Vipavi. Vključenih je 80 otrok in 50 mladih prostovoljcev.

Hiša Malorca v Ajdovščini daje streho nad glavo in podporo ljudem, ki so iz različnih vzrokov pristali na robu. Trenutno je v njej 10 brezdomcev.

- **V Rizzatovi vili v Ajdovščini** je pisarna zavoda Pelikan, kjer dobijo nasvet in pomoč zasvojeni in njihovi svojci.

Še veliko reči se dogaja, saj pri Karitas vemo, da človek ne živi samo od kruha. Prepoznavni so Ume-

tniki za Karitas, ki na Sinjem vrhu nad Ajdovščino že 22 let med ljudi prinašajo lepo in dobro. Imamo tudi stalne razstave likovnih del v prostorih Karitas, Nove KBM, Občine Ajdovščina ter v samostanu v Vipavskem Križu.

Tudi iz Vipavske gredo otroci in družine na počitnice v Portorož in Sočo, močne so nekatere medgeneracijske skupine, delovni tabor mladih, predvsem dijakov ŠGV v Bosni. V večini ŽK je, v podporo družini, že dolgo živo tudi srečanje jubilaritov.

Že vrsto leto v samostanu v Vipavskem Križu organiziramo postne in adventne duhovne obnove za slepe in slabovidne in za sodelavce Karitas, kakor tudi srečanje KBBI ... velik je naš »karitativni objem dobrote«.

Na naših vratih piše: »Dobrodošli vsi, ki pomoč potrebujete, in Bog lonaj vsem, ki pomagате.« •

DOBILI VEČ KOT DALI

Sodelavke in sodelavci ŽK Ljubljana - Vič

Ponosno lahko rečemo, da praznujemo že 25 let Karitas Vič. Vsaka obletnica priložnost, da se ozremo nazaj.

Iz starih zapisov je razvidno, da je bila drugega aprila leta 1911 v okviru Vincencijeve družbe ustanovljena Konferenca svetega Antona, kjer so delovali zelo aktivni odborniki. Leta 1938 je bilo že 663 članov – zaupnikov, ki so skrbeli za pomoči potrebne v naši župniji. Temelji so bili torej dobro postavljeni in na njih je bilo treba graditi dalje. Tako je bila leta 1991 ustanovljena naša Karitas.

Pravijo, da je revščina ječa, ki ubije vse dobro v človeku, njegovega duha in dostojanstvo. Vsi tisti zaskrbljeni obrazi, solzne oči, skriti pogledi ter žalostne oči otrok se nas zelo dotaknejo. **Zato lahko rečemo, da smo več dobili kot dali.** Po kratkem pogovoru in svetovanju vidiš na obrazih hvaležnost in nasmeh. Ni večjega darila od tega, da pomagaš sočloveku, pa

tudi če so to samo besede tolažbe in spodbude. To jim pomeni več kot materialne dobrine.

V naši župnijski Karitas imamo 25 prostovoljk in prostovoljcev, ki nesebično pomagajo ljudem v stiski. Njihove pridne roke na mesec podelijo do dva tisoč kg hrane in okrog 1300 litrov mleka in olja. Že 25 let.

Kako potrebna je Karitas, se je izkazalo že ob žalostnih dogodkih ob razpadu naše nekdanje skupne države, ko je prišlo do prvega vala beguncev iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Srbije. Vsem je bilo treba takoj pomagati z osnovnimi potrebščinami in hrano. Karitas je izvajala pomoč tudi v času tranzicije.

Ljudje v stiski poleg pomoči v hrani prejemajo pomoč tudi v obliki občasnega plačila položnic. Ob začetku šolskega leta so otroci deležni pomoči v obliki nakupa šolskih potrebščin, med počitnicami pa počitnikovanja otrok ali cele družine. Tudi ob naravnih nesrečah, npr. poplaval, je Karitas aktivna pri zagotavljanju pomoči najbolj prizadetim. Pomagali smo migrantom in beguncem. Prostovoljke in prostovoljci Karitas pa obiskujejo tudi ostarele in bolne na domu ali v domovih za ostarele ter jim tako lajšajo osamljenost. Tradicionalni so že obiski v Domu starejših občanov na Bokalcih s skromnim obdarovanjem za Božič in Veliko noč ter romanje na Brezje. Dvakrat letno pa je srečanje starejših in bolnih župljanov organizirano v prostorih Antonovega doma.

Sodelovali smo z Rdečim križem, OŠ Bičevje kot pomoč družinam v stiski in OŠ Vič kot pomoč pri učenju ang., slov. in matematike. Bila so tudi pravna svetovanja.

Prostovoljke in prostovoljci so deležni različnih poučnih izobraževanj in predavanj.

Sredstva za svoje delo Župnijska karitas Vič pridobiva od Škofijske karitas Ljubljana in Evropske unije v obliki hrane, za denarna sredstva pa se zahvaljujemo vsem dobrotnikom, s pomočjo katerih lažje vršimo naše poslanstvo, posebej letos, ker je leto usmiljenja. Zato bodimo usmiljeni in pomagajmo ljudem v stiski, saj je še zmeraj veliko krivic, trpljenja, nasilja in uboštva.

Zato moramo vedno in povsod gojiti ljubezen, to čudovito zatočišče pred težavami življenja.

Bog, obračamo se tudi nate z zahvalo, da nam kažeš pot in nam stojiš ob strani, in s prošnjo: položi v naša srca in oči še več svoje ljubezni, dobrote in miline.

Pomagati sočloveku v stiski, delati dobro, in to vsakomur, je krščanska dolžnost. Obenem pa je to tudi najprepričljivejši dokaz odrasle vere kristjana, ki v vsakem človeku vidi svojega brata, sestro, Božjega otroka, ki je ustvarjen po Božji podobi in bi rad v življenju dosegel srečo. Te besede so tudi vodilo prostovoljk in prostovoljcev Župnijske karitas Vič. •

KLIC PO DOBROTI

Jožica Ličen

10

Klic dobrote je že petindvajset let srčna izkaznica Karitas v naši domovini. Seveda se dobrota dogaja prej in potem, toda takrat ljubezen do bližnjega stopi na oder dobrotelnosti ter kliče vse, ki želijo slišati. In tudi letos ste številni dobri ljudje slišali in pomagali. Hvala vam. Klic po dobroti so slišali tudi glasbeni in likovni umetniki, povezovalci in snovalci dogodka, ki so nesebično stopili v ta blagozvočni krog dobrotelnosti. Verjemite pa, slišali so ga tudi ljudje, ki pomoč potrebujejo. Klic dobrote ni namenjen promociji Karitas, pač pa krepitvi solidarnosti in ljubezni do bližnjega. Zato je vse to dogajanje zaradi ljudi v stiski, saj so prav oni tisti, ki kličejo po dobroti in v vsaki izgovorjeni besedi iščejo upanje in zaupanje v dobroto sočloveka.

Ne bom razlagala, kolikim ljudem Karitas pomaga, ker smo to na številnih prireditvah že slišali. Že velikokrat smo tudi slišali, da človek ne živi samo od kruha, zato je dodana vrednost vsake pomoči poslušati in slišati, biti usmiljen ter po svoji moči pomagati.

Ob Tednu Karitas smo veliko slišali, zaradi pomanjkanja časa tudi, Bogu hvala, nismo vsega poslušali, vendar dovolj, da se človek vpraša, kam so v naši domovini izginile vrednote srca in duha. Ob vsakem komentarju me spremljajo beseda papeža Frančiška, ki je rekel: »Kdo sem jaz, da bi sodil?« Prav zaradi teh besed tudi jaz ne bom sodila, vendar bi najraje vsem, ki so krojili medijsko in politično sceno tega tedna, poslala SMS in jih pozvala k strpnosti in solidarnosti ... o dobroti pa morda kdaj drugič, ker zanjo očitno še niso pripravljeni.

V sindikalnem duhu po dobroti (beri denarju) kličejo nekateri zdravniki, pravim nekateri, kajti mnogi med njimi delijo bolnikom dobroto in srčno kulturo z veliko žlico. Zanimivo, človek bi pričakoval, da dobroto in pomoč potrebujejo bolniki, saj je že Jezus rekel, da zdravnika ne potrebujejo zdravi, ampak bolni. Seveda je On imel v mislih grešnike, vendar a ni to podobno? In pripisovati grešnost in napake vsem od kraja res ni dobro, zato, dragi državljani, prihajamo v čas, ko bo nujno in treba ločiti zdravo zrnje od plevla. Besedičenja je preveč, tudi sindikalni obrazi so zbledeli, štejejo le dejanja.

Kot posmeh zdravniški stavki se pojavi na obzorju korupcija v zdravstvu. Verjamem, da je marsikateri procent privlečen za rokav, pa vendar me čudi nekaj drugega. Imeli smo take in drugačne vlade, take in drugačne ministre, kot sedaj slišimo stotine zaposlenih na področju javnih naročil, in nihče ni tega niti slišal niti videl, zato je danes največje vprašanje, kdo

je tisti, ki bo sojen, in kdo bo tisti, ki bo sodil. Kdo bo sodil na koncu, vemo, vemo tudi, da je neskončno usmiljen, vendar to še ne opravičuje požrešnosti tukaj in danes.

Prepričana sem, da smo pri interpelacijah ministrov in vlade unikum v svetovnem merilu. Pa ne le zato, ker je tega preveč, pač pa zato, ker za take stvari, kot se odgovornim pri nas očita, v svetu odstopijo kar sami in s tem dajo državljanom zgled, kaj je za skupno dobro prav. Vem, da je to demokratična pravica vladanja, pa vendar, vlaki vozijo mimo, mi pa se kregamo. Resnično mislim, da bi bil tudi v parlamentu potreben nekakšen klic dobrote, v katerem ne bi bilo prostora niti za grde besede niti za laži. Normalno je, da vsak berač svojo malho hvali, zato vladajoči poiščejo vse dobro, kar so naredili, in zamolčijo vse, kar jim ni uspelo, ter obratno: tisti, ki iščejo dlako v jajcu, povedo vse, kar je narobe, in zamolčijo, kar je bilo dobro. Prosim vas, prekinite s to prakso. Naš predstojnik je pred časom na prireditvi Karitas rekel, da je 'mojpravstvo' največji problem našega časa. Se popolnoma strinjam in naj to velja tudi za debate v našem parlamentu. Verjemite, vzela sem si samo eno uro, da sem poslušala in presodila, ali to drži. Žal še kako drži. Niti enkrat nisem slišala, da bi drug drugemu glede na politično barvo priznali, da so kaj naredili prav. To ni klic po dobroti, ki pomeni odgovorno in pošteno delo, ki pomeni delo za vse državljane, ki pomeni poiskati rešitve, ki se imenujejo skupno dobro. To je klic po nestrpnosti in podtikanju, to je klic po 'moj prav'.

Potem pa na Karitas srečaš človeka, ki išče vse možne kanale, da preživi, da dela na črno, da ne rečem nezakonito, pa takega, ki ima raje socialno podporo kot pošteno službo. In ko mu poveš, da to ni dobro, dobiš odgovor: 'saj vsi delajo tako'. Res, zgledi vlečejo.

Še nekaj je, kar me je v srcu zbolelo. Človek, ki je s kladivom oskrnil obraz Žalostne Matere Božje v koprski stolnici. Res žalostno. Moja prva misel je bila: »Uboga mati, ki ima takega sina.« Kasneje sem na družbenih omrežjih brala komentarje, ki te prestrašijo, in po celoletnem govorjenju o usmiljenju človek pomisli, če ni usmiljenje prav v Sloveniji šlo mimo nas.

Sicer pa je klic po dobroti veliko, naj se vas dotaknejo tudi skozi pesem goriškega slavčka, ki pravi: **»Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili, če kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili.«** •

Komentar je bil predvajan v Tednu Karitas na Radio Ognjišče.

OČETOVO USMILJENJE VSE VKLJUČUJE

papež Frančišek

Ljubiti brez izključevanja

»Slavim te, Oče, Gospod neba in zemlje, ker si to prikril modrim in razumnim, razodel pa otročičem. Da, Oče, kajti tako ti je bilo vseč. Vse mi je izročil moj Oče in nihče ne pozna Sina, razen Očeta, in nihče ne pozna Očeta, razen Sina in tistega, komur hoče Sin razodeti. Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek« (Mt 11,25-28).

V tem odlomku iz Matejevega evangelija Jezus izreče univerzalno povabilo: »Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek.« Iz tega poziva ni nihče izključen, kajti Jezusovo poslanstvo je vsaki osebi razodeti Očetovo ljubezen. Na nas pa je, da odpremo srce, zaupamo v Jezusa in sprejmemo to sporočilo ljubezni, ki nas vodi v skrivnost zveličanja. Ta vidik usmiljenja, torej vključenost, se izraža v široko razprtih rokah, da bi sprejemali brez izključevanja, brez klasificiranja drugih na podlagi socialnega položaja, jezika, rase, kulture, religije. »Pred nami je samo oseba, ki jo je treba ljubiti, kakor jo ljubi Bog.« Kar najdem na delovnem mestu ali v svoji četrti, je oseba, ki jo je treba ljubiti, kakor jo ljubi Bog.

V zgodovini prepoznati načrt velikega dela vključevanja

Utrujene in obtežene osebe srečujemo tudi danes: na ulici, v javnih uradih, zdravstvenih ambulantah ... »Jezusov pogled počiva na vsakem od teh obrazov, tudi po naših očeh. In naše srce – kakšno je? Je usmiljeno? In naš način razmišljanja in delovanja – je vključujoč? Evangelij nas poziva, da v zgodovini človeštva prepoznamo načrt velikega dela vključevanja, ki v polnosti spoštuje svobodo vsake osebe, vsake skupnosti, vsakega naroda ter vse poziva k oblikovanju ene družine bratov in sester v pravičnosti, solidarnosti in miru in k vključenosti v Cerkev, ki je Kristusovo telo.«

Postanimo orodje vključujočega Očetovega usmiljenja

Kako resnične so Jezusove besede, ki vabijo utrjene in obtežene, naj pridejo k njemu, da bi našli počitek. Njegove razširjene roke na križu nam govorijo, da ni nihče izključen iz njegove ljubezni in njegovega usmiljenja. Niti največji grešnik. Vsi smo vključeni v njegovo ljubezen in njegovo usmiljenje. Najbolj neposreden izraz, s katerim se čutimo sprejete in umeščene vanj, pa je njegovo odpuščanje. »Vsi potrebujemo Božje odpuščanje. Vsi potrebujemo srečanje z brati

in sestrami, ki nam pomagajo iti k Jezusu, odpreti se za dar, ki nam ga je dal na križu.« »Nikogar ne izključujemo! Nasprotno, s ponižnostjo in preprostostjo postanimo orodje vključujočega Očetovega usmiljenja. Pustimo, naj nas vplete v to gibanje vključevanja drugih, da bomo postali priče usmiljenja, s katerim je Bog sprejel in sprejema vsakega med nami.« •

11

Usmiljeni Oče, skromni in ponižni, grešni in slabotni prihajamo predte, da se stisnemo v tvoj očetovski objem. Tvoja ljubezen je brezmejna, tvoje usmiljenje je neskončno. Želimo biti s teboj, v tvojem objemu, da bomo lažje z dobroto objemali vse ljudi, ki jih pošiljaš na našo pot. Tvoj večni Sin, naš Odrešenik Jezus Kristus, nas v sveti evharistiji objema s svojo dobroto. Njegova ljubezen razžarja našo mlačno ljubezen, da postaja bolj živa, bolj resnična, bolj polna. Svetniki nam kažejo, da je možno ne le živeti v objemu dobrote, ampak da je ta objem potrebno podarjati ljudem, ki z nami živijo, pa jih pogosto ne vidimo in ne objamemo. Svetniki nam kažejo, kako se to da narediti, tukaj in zdaj.

Počastimo Boga, ki nas objema z neskončno dobroto, počastimo Jezusa Kristusa, ki nas želi imeti za svoje sodelavce. Ozirajmo se na naše vzornike, da bomo lažje izpolnili svoje poslanstvo.

Lojze Kozar ml.

Iz molitvene ure ob tednu Karitas, Gradivo Karitas za poživitev dobrodelnosti in spodbuda k solidarnosti 2016

VRHUNEC TEDNA KARITAS

Pismo predsednika in generalnega tajnika Caritas Europa sodelavcem Karitas v Sloveniji ob Tednu Karitas

*Dragi predsednik Slovenske karitas,
brat nadškof msgr. Alojzij Cvikel,
dragi generalni tajnik Imre Jerebic,
dragi prostovoljci in zaposleni v Karitas v Sloveniji,
dragi prijatelji!*

Slovenska karitas praznuje 26. obletnico. Iskrene čestitke! Že 26 let opravljate delo usmiljenega Samarijana v vaših župnijah, škofijah in na ravni celotne Slovenije ter tudi v tujini preko pogumnih slovenskih misijonarjev, preko Caritas Europa in Caritas Internationalis.

Slovenska karitas »hodi v ljubezni« (Ef 5,2) vseh 26 let. Spremljate in pomagате revnim v vaši državi, v zadnjem letu ste pokazali tudi neverjetno kapaciteto, ko ste se odzvali na pomoč tisočem migrantov in beguncev, ki so pribežali v Evropo, ker so zapustili svoj dom zaradi vojne, nasilja in lakote. Podpirate v solidarnosti druge organizacije Karitas v Evropi in po svetu.

Vi ste pravi šampioni dobrote in ljubezni! Vem, da vas to pismo ne bo pustilo v območju udobja, ampak nasprotno. Papež Frančišek v svojem nedavnem apostolskem pismu z naslovom *Misericordia et misera* (Usmiljenje in usmiljenja potrebna) ob sklepu jubileja usmiljenja prosi, da »*mora biti Cerkev vedno pozorna in pripravljena za prepoznavanje novih del usmiljenja in jih opravljati z velikodušnostjo in navdušenjem*«. Sama pomoč ni dovolj, ampak je srečanje. Mi, sodelavci Karitas, moramo iti ven, na obrobje naše družbe, kjer ljudje trpijo in jim nihče drug ne daje udobja in jih ne spremlja. Samo enkratna pomoč človeku v stiski ni dovolj. Treba je spremljati ljudi na njihovi poti v smeri vključevanja v naše skupnosti, na trg dela ... Inovativno moramo ustvarjati nova dela usmiljenja glede na nove potrebe v družbi. Prav tako ni potrebna samo konkretna pomoč ljudem, ampak je potrebno tudi, da povzdignemo svoj glas za revne v naših župnijah, v družbi in med politiki: moramo zagovarjati njihove potrebe.

V Sloveniji imate prečudovito tradicijo praznovanja Tedna Karitas z romanjem in sveto mašo vseh sodelavcev ter z dobrodelnim koncertom. To so izrazi globokega veselja. Najlepša hvala, da delite to veselje tudi s celotno družino Caritas Europa!

*msgr. Luc Van Looy, škof iz Genta v Belgiji,
predsednik Caritas Europa, in
Jorge Nuño Mayer, generalni tajnik Caritas Europa •*

V sredo, 23.11. je bil za vse sodelavce Karitas poseben dan. Najprej smo se zbrali pri molitvi in sveti maši Ponikvi.

Bilo nas je preko 1700 in smo napolnili cerkev ...

... in trg pred cerkvijo.

Tako kot vedno so svojo gostoljubnost izkazali župljani Ponikve, da smo se počutili resnično sprejete.

Pot nas je vodila v Celje, kjer so nas gostoljubno sprejeli sodelavci Škofijske karitas Celje in za vso to množico skuhali odlično kosilo.

Dvorana se je napolnila do zadnjega kotička.

Orkester Slovenske policije in ostali nastopajoči so nam pričarali lepo vzdušje, ki je nagovorilo veliko darovalcev dobre volje. Do konca redakcije se je zbralo že 250.103€.

Da je vse potekalo kot je potrebno, so v ozadju skrbeli številni sodelavci Karitas – tako prostovoljci kot zaposleni. Vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi koncerta se z iz vsega srca zahvaljujemo.

Foto: Tatjana Splichal

celje

KLIC DOBROTE IZ NAŠIH OČI

Barbara Godler

Sreda, 23. 11. 2016, je bila za zaposlene in prostovoljce Škofijske karitas Celje pomemben dan, na katerega smo se pripravljali že mesece pred datumom. Ta dan je pomemben zaradi vsakoletnega romanja prostovoljcev Karitas na Slomškovo Ponikvo, zaradi dobrodelnega koncerta Klic dobrote in zaradi kosila,

ki ga pripravimo za približno 2000 ljudi. To kosilo je že tradicionalno, in sicer priprava golaža, ki ga kuhamo s pomočjo starih vojaških ku-

hinj. Sodelavci in prostovoljci se zberemo že ob 6. uri zjutraj, zakurimo ogenj, in priprava se začne. Ob vsem delu, ki ga opravimo na ta dan in dneve poprej, lahko ponovno

potrdimo, da ima prostovoljno delo in delo dobrih ljudi velik pomen za razvijanje vrednot solidarnosti, dobrodelnosti, prispeva k povezanosti, družabnosti in uspešnosti. Ko vsak izmed nas vloži svoj trud, čas in energijo ob delu, ki zahteva tudi precej napora, energije, pozabimo na delo kot obveznost, ampak ob tem

uživamo, se zabavamo. Smo ekipa, ki stopi skupaj, združi moči in zmore.

Na tem mestu se zahvaljujemo vsem prostovoljcem župnijskih Karitas, ki pri svojem delu pozabljate na osebne koristi in vedno ponudite roko, ko vas potrebujemo. Kuhanje golaža in priprava terja veliko skrb in odgovornost. Ker stopimo skupaj, zmoremo. Z marljivim delom smo prispevali k temu, da je vse potekalo, kot mora. Z veseljem smo golaž postregli v celjski dvorani Golovec, kamor je s Slomškove Ponikve prišlo okoli 2000 romarjev oz. sodelavcev Karitas iz vse Slovenije. Zadovoljstvo ob srečanju sodelavcev, stisk rok in pozdravi človeka navdajo z veseljem ter željo po ponovnem srečanju. Drugo leto spet na Ponikvi in v dvorani Golovec kajpak kosilo, tradicionalni golaž Škofijske karitas Celje. •

»STAREJŠI JE KOT MLADO DREVO, KI RASTE OB POTOKU IN SE NAPAJA Z VODO«

Barbara Godler

16. novembra smo začeli z novo skupino oz. s srečanji za starejše, ki jih bomo oblikovali enkrat na mesec oz. prvo sredo v mesecu. Prvo srečanje je pod vodstvom ŽK Celje – Sv. Duh in Škofij-

ske karitas Celje potekalo v prostorih župnije Sv. Duh v Celju. Povabljeni in nagovorjeni so bili vsi starejši, ki so stari, a mladi po duhu.

Gostja našega prvega srečanja je bila ga. Vanja Kržan, mati šestih otrok, žena in babica ter predvsem ženska, ki jo je v življenju doletela huda preizkušnja, a jo je z leti premagala in šla naprej. Ga. Vanja je z nami v pogovoru ugotavljala in nam predložila dejstva o starosti. Starost nas spremlja na vsakem koraku, čutimo jo na zdravju in mišljenju. Biti mlad v srcu in po srcu pomeni biti povezan z Bogom, ki je naš edini vir mladosti, tudi ko smo že stari. Vsi starejši želijo obnavljati svojo mladost, vedno, z govorjenjem in spominjanjem na pretekle dni. Tudi spomin seže vedno znova nazaj, boljši je spomin na preteklost kot na sedanje dogodke. Zato je starost tudi bogata, saj je vselej nekaj, kar lahko še dam, razdam, ponudim kot izkušnjo, kot nauk. Prijaznost, dobrotljivost, sočustvost ... vse to dela starejšega mladega.

Veselimo se naslednjega srečanja, ki bo pod naslovom Kava in Miklavž potekalo 7. decembra ob 8.30 oz. po sv. maši, v Celju, župnija Sv. Duh. •

25 LET DELOVANJA ŽUPNIJSKE KARITAS POLZELA

Blaž Jelen

Nedelja karitas, ki je zaključek Tedna karitas z letošnjim geslom V OBJEMU DOBROTE, pomeni vrhunec mnogih dobrotelnih dogodkov. Na Polzeli so sodelavke in sodelavci pripravili svoja razmišljanja in sodelovanje pri maši. Pri prvi in drugi maši je Blaž Jelen, ki polzelsko Karitas vodi že od ustanovitve aprila 1991, povedal spodbude za dobra dela po vzoru Jezusa Kristusa ter dveh svetlih vzornikov, ki sta v težkih časih Slovenije izdatno pomagala tudi Karitas na Polzeli: s. Mihelangele iz Gorice in p. Mirana iz Petrovč.

»Odločitev, da bo naš bližnji za nas prva naloga, prva sreča, vir veselja in seveda tudi bolečine, nastane že v domači družini. Brez nepotrebnih predsodkov bo delo šlo dobro od rok. Kakor pa začnemo na bližnjem iskati napake, smo trenutek za iskreno humanitarnost že zamudili. Kako neprimerno je podariti sočloveku tisto, česar mi ne potrebujemo in ne maramo!«

Delo: povprečno 2000 prostovoljnih ur letno, pomoč najbolj ogroženim v poplavih, redna dežurstva, sodelovanje s Slovensko, Škofijsko in sosednjimi Karitas, pomoč za begunce iz Hrvaške ter BiH, skrb za redne prosilce posameznike ali družine, ureditev delovnih prostorov, miklavževanje, pomoč osnovnošolcem za šolske potrebščine, zbiranje ozimnice, postna

predavanja, 6 oseb na civilnem služenju vojaščine, pomoč družini, ki ji je pogorela hiša, obisk starostnikov v Domu Šenek na Polzeli, domača izdelava cvetnoredeljskih butaric, voščilnic in adventnih venčkov, pomoč pri plačilu položnic in nakupu hrane za nedonošenčke ter ogrožene otroke, srečolov, EU hrana, pomoč pri akcijah: kolednikom, oratoriju, taboru mladih planincev... Večina akcij se obdrži, nekaterim daje drugačno podobo.

Ob koncu svete maše je prišlo presenečenje: nekdanji voditelj Slovenske Karitas - upokojeni škof

15

Metod Pirih je izročil priznanje in zahvalo celjskega škofa Stanislava Lipovška članom polzelske Karitas **»za 25 let požrtvovalnega, odgovornega in zvestega dela na področju krščanske dobrotelnosti v župniji Polzela.«** Pred cerkvijo pa je vse prisotne počakala okusna slavnostna torta v počastitev 25 letnice domače Karitas. •

koper

POGUM, VSE LJUDSTVO V DEŽELI, GOVORI GOSPOD (Ag 2,4)

Jožica Ličen

16

Na dvorcu Zemono pri Vipavi je 11. 11. potekala že tradicionalna svečana akademija Škofijske karitas Koper pred začetkom Tedna Karitas. V kulturnem programu je bilo odprtje razstave likovnih del, ki so nastala v 22. mednarodni likovni koloniji **UMETNIKI ZA KARITAS** avgusta na Sinjem vrhu, in premiera glasbenega projekta **GIANNI RIJAVEC & GODALNI KVARTET**.

Likovni del: Razstavljena so bila dela udeležencev kolonije, strokovnih sodelavcev in darovalcev ob dnevu odprtih vrat. Udeleženci: Zdravko Dolinšek, Andrej Kosič, Jurij Kravcov, Petar Lazarevič, Miloš Marc, Jasna Merku, Alina Asberga Nabergoj, Patricija Simonič, Suzana Švent. Strokovni sodelavci so likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn ter slikarji: Jože Bartolj, Lucijan Bratuš, Milena Gregorčič, Azad in Silva Karim, Mira Ličen Krmpotič, Tone Seifert, Bogdan Soban in Janez Štros. Ob dnevu odprtih vrat se je omenjenim slikarjem pridružilo še 61 darovalcev. Skupaj je nastalo 160 likovnih del. Pred Zemonom je bila že razstava v Pretorski palači v Kopru, sledila pa bo Gorica, Ljubljana, Trst in drugi kraji, kamor bomo povabljeni.

Glasbeni del: Gianni Rijavec & Godalni kvartet je nov glasbeni projekt, ki je prav na Zemonu doživel premiero. Gianni Rijavec je svoje pesmi pospremil s klavirjem, godalni kvartet so sestavljale akademske glasbenice: Špela Tavčar, Petra Tavčar, Kristina Markovič in Polona Praček; spremljali so jih glasbeniki Matjaž Švagelj, Miran Fakin in Mitja Tavčar. Avtor priredbe za Godalni kvartet je Patrik Greblo.

Program je povezovala Petra Stopar, ki je Jožici Ličen zastavila tri vprašanja in dobila tudi odgovore, ki so zapisani v skrajšani obliki:

Zakaj kolonija Umetniki za Karitas in kdaj se je začela? – »Leta 1995 smo pri Karitas začutili, da je Karitas nekaj več kot delitev materialne pomoči, da človek ne živi samo od kruha in je lepo in dobro tisto, ki dviga duha v naši družbi.

Nekaj števil, ki dokazujejo, da je akcija prerasla v projekt in celotno dogajanje v gibanje. – »V 22 katalogih je zapisanih 1.575 imen slikarjev in kiparjev iz vseh petih celin, ki so za namene kolonije podarili 2.449 likovnih del, ter 250 razstav po Sloveniji, v Trstu, Gorici, Sarajevu, na Dunaju, v Rimu in dvakrat v Bruslju.«

Kako ste letos doživljali sinjevrško druženje? – »Vsi, od slikarjev do medijev in organizatorjev, smo

letos doživljali težko bolezen gospodarja Hieronima, od katerega smo se v septembru tudi poslovili.«

Tudi umetnostni zgodovinarji in likovni kritičarki ter stalni spremljevalki kolonije in razstav Anamariji Stibilj Šajn je Petra Stopar zastavila tri vprašanja, zato tudi njeni odgovori v skrajšani obliki:

Kaj pomenijo Umetniki za karitas v našem prostoru in likovnem svetu? – »Sodobni likovni ustvarjalci odpirajo sodobnemu človeku pogled v aktualno likovno produkcijo, ga bogatijo in istočasno nagovarjajo vse nas, da je prav vsak človek poklican k pomoči sočloveku.«

Kdo so umetniki, ki so letos prišli na Sinji vrh? – Predstavila je likovne umetnike in njihove načine izražanja.

Zakaj gibanje Umetniki za Karitas? – »Dogajanje okrog Umetnikov za Karitas je prepoznavno v likovnem svetu, med galeristi in gostitelji razstav, med kupci likovnih del, pa tudi med tistimi, ki jim z izkupičkom pomagamo. To je velika množica ljudi, ki s tem dihaajo.«

Namenoma smo se zaradi glasbenega in likovnega užitka izognili vrsti govornikov, tako da je **prisotne**

ob koncu nagovoril škofov vikar za pastoralo in v. d. ravnatelja Škofijske karitas Koper msgr. Slavko Rebec, ki je predvsem poudaril svoja opažanja na vseh področjih življenja, to je velik vpliv »mojpravstva«, kar je nedvomno velika stiska naše družbe. Rešitev nam nakazujejo že umetniki, ki spoštujejo delo drug drugega, ki so skromni in kljub temu pogumni. Vsem je zaželel, da bi vsak po svojih močeh pri slikanju svojega življenja namesto »mojpravstva« uporabili tehniko trgovanja s talenti in čopič ljubiti bližnjega kot samega sebe. To je umetniški stil Jezusa iz Nazareta, ki mu rečemo evangelij.

Morda prav ob koncu še izkušnja narave, ki je botrovala celotnemu dogodku: že prevoz slik in postavljanje razstave je bilo zaradi hude burje, ki je na Ajdovskem včasih neusmiljena, dodatno oteženo. Ob glasbeni generalki, uro pred začetkom prireditve, ni bilo ključa od klavirja, ker ga je predhodnik spravil v svoj žep ... vendar smo ga našli. Kot da to ni bilo dovolj, se je med prireditvijo celotna dolina zavila v temo. Zmanjkalo je namreč elektrike, tako da je bilo vzdušje na dvorcu za nekatere romantično, za nastopajoče in snemalce pa kar stresno. Toda pogumno smo prišli do konca, naslednji dan pospravili razstavo in jo pripravili za oder Klica dobrote. •

UTRINKI OB DNEVU ODPRTIH VRAT

Zbrala: Jožica Ličen

Bertoki: Predstavili smo vse tri programe, in sicer Dnevni center za brezdomce Škofijske karitas Koper, program Vrtnica – socialna rehabilitacija oseb s težavami zaradi zasvojenosti z alkoholom Zavoda karitas Samarijan ter programa Celodnevno bivanje in pomoč zasvojenim in Skupnost Srečanje Zavoda Pelikan. Vrata smo odprli tudi v terapevtski skupnosti programa Vrtnica v Truškah in terapevtski skupnosti – komuni Skupnosti Srečanje v Vremah. Vsako leto se dneva odprtih vrat udeležijo tako strokovni delavci CSD iz različnih koncev Slovenije kakor tudi nevladnih organizacij in sodelavci Karitas iz različnih ŽK in DK, pa tudi mediji. Tudi letos je bilo tako. Zlasti smo veseli novih kontaktov s strokovnimi delavci, s katerimi že tako sodelujemo, a običajno le telefonsko ali pisno, srečanje pa za oboje pomeni nadgradnjo. Tokrat nas je razveselil tudi obisk strokovnih delavk Upravne enote Koper, saj je vprašanje zakonskih bivališč pri nas zelo pereče. Vsled tega smo se tudi dogovorili za delovno srečanje.

Šempeter pri Gorici: V materinskem domu Šempeter smo obeležili dan odprtih vrat in ob prvi obletnici doma v Občini Šempeter povabili sosede, pro-

stovoljce in dobrotnike. Pridružil se nam je tudi župan Milan Turk.

Naše ženske so obiskovalce postregle s čajem in domačim jabolčnim zavitkom, ki so ga spekle, strokovne delavke pa smo pripravile razstavo ročnih del žensk in

otrok v materinskem domu. Gostje so pohvalili ročno šivane božične voščilnice, pravljичne hiške, lesene skrinjice želja in otroške risbe. V prijetnem vzdušju smo pokramljali in se bolje spoznali. Dobre sosedske odnose, trud in pridne roke prostovoljcev je treba negovati in biti zanje hvaležen, ker lepšajo in izboljšujejo naš vsakdan.

Ajdovščina: Na Karitas vipavske dekanije smo na dnevu odprtih vrat delili veliko objemov. Bilo je zelo pestro. Otroci in prostovoljci iz programa Popoldan na Cesti so na hodniku izdelovali adventne venčke. Obiskali so nas bodoči birmanci iz Budanj in Lokavca. Nekateri so tudi darovali knjige za knjižnico Karitas. Z zanimanjem so prisluhnili postopku deljenja materialne pomoči, ki vsebuje tudi stisk roke in občutek, da so slišani. Slišali pa so tudi, kaj je Karitas, kdo smo mi in kdo nas usmerja pri našem delu. Največ časa smo namenili pogovoru o letošnjem geslu. Vsi se radi objemamo, objemi so nekaj lepega, izraz pozornosti, topline, ljubezni. Poslovili smo se z besedami: »Naj nas dobrota še dolgo objema.«

Otroci iz vrtca v **Vipavskem Križu** so bili na ogledu že prej, na dan odprtih vrat pa so poslali paket sladkih dobrot, ob čemer je njihova vzgojiteljica zapisala: »Z otroki že tretje leto sodelujemo v projektu Etika in vrednote, kjer otrokom na razne načine privzgajamo vrednote življenja. Tako smo v Tednu otroka obiskali Karitas, kjer smo veliko slišali o pomoči. Ob prihodu v skupino pa smo se odločili, da želimo tudi mi pomagati. Dogovorili smo se, da bomo zbirali sladke dobrote. S pomočjo staršev smo pridno zbirali in zbrali. Veselja in iskric v očeh otrok, ki so prinašali darila, se ne da opisati, lahko se jih le doživi.« •

Ijubljana

DEMENCA

**Župnijska karitas Vrhnika je 17. 11. 2016 v Cu-
kaletovi dvorani organizirala predavanje z naslo-
vom Demenca. V nadaljevanju je povzetek misli,
ki nam jih je podala ga. Štefanija Lukič Zlobec,
predsednica društva Spominčica – Alzheimer
Slovenija.**

18

Demenca je bolezen, ki pride tiho in počasi. Nič ne boli in se je bolnik ne zaveda, le čuti, da se z njim nekaj dogaja. Zakaj pride, ne vemo, in tudi ustaviti je ni mogoče. Lahko jo le blažimo in s primernim pristopom lajšamo življenje bolnika. Zato je zelo pomembno prepoznavanje demence in zgodnje postavljanje diagnoze. V začetku bolezni zdravlila upočasnijo napredovanje, v kasnejših obdobjih pa ne učinkujejo. Najpogostejša oblika demence je Alzheimerjeva bolezen.

Demenca je šok in breme za svojce in okolico, sam bolnik pa se svojega stanja skoraj ne zaveda. Demenca je propadanje možganskih celic in prizadene višje možganske funkcije. Tako so manjše ali večje motnje različnih funkcij: spomina, razumevanja, mišljenja, govorjenja, orientacije, presoje, učenja. Motnje se sčasoma stopnjujejo in bolnik ni več sposoben skrbeti zase. Potrebuje stalno pomoč. Ker se do neke mere zaveda svojih težav, se vedno bolj zapira vase in izolira od družbe.

Demenca dolgo časa ni bila prepoznana kot bolezen, zato je bilo pomanjkljivo tudi izobraževanje. Z ustanovitvijo Alzheimer Europa se je začelo organizirano delo na tem področju, saj je bilo treba osvestiti svojce in javne delavce, da v vsakem nenormalnem dejanju človeka niso videli čudaka ali lopova, ampak bolnika. Nepravilen pristop lahko povzroči hude in nepredvidene reakcije. V Sloveniji na tem področju od leta 1997 deluje humanitarno društvo Spominčica, katerega glavna naloga je, da pomaga in izobražuje svojce obolelih za demenco.

Največja žrtev demence so svojci. Še pred dobrim desetletjem niso vedeli, kaj se dogaja z njihovimi dragimi in kako ukrepati. O demenci se ni nič vedelo in se je bolnika skrivalo. S pomočjo, ki jo nudi Spominčica, se je izoblikoval način dela s prizadetimi z demenco. Pomembno je, kako se obnašamo in govorimo z bolniki. Ugotovljeno je, da ohranjajo prepoznavanje čustev, posebno izraz veselja. Zato je zelo pomemben kontakt z očmi in dobro razpoloženje. Nervoza, glasnost in nestrpnost jih prestraši in poslabša njihovo stanje.

Za preprečevanje demence je zelo pomemben življenjski slog, v katerem je pomembno dobro razpoloženje, glasba, pravilna prehrana, gibanje v naravi, družabnost in učenje novih stvari. Stres, slaba volja, sovraštvo lahko povzročijo nastanek demence, ki se lahko prepozna šele čez deset ali več let. Ko srečamo to bolezen, nismo sami, saj nam društvo Spominčica nudi strokovno pomoč. •

TI SI MI V BLAGOSLOV

Alenka Petek

11. 11., na god sv. Martina, smo se še zadnjič letos podali na naš izobraževalni vikend v Portorož. Prav čudno bi se počutili, če nas tudi tokrat ne bi spremljal dež. Vse ni bilo tako pusto in slabo kot deževno in hladno vreme, ki nas je sprejelo v petek in soboto dopoldan. Vsi udeleženci smo prišli veseli in dobre volje ter polni pričakovanj. V soboto popoldne in nedeljo smo za kratek čas dočakali tudi sončne žarke. Kot da bi nam vreme želelo povedati, da je takšno zato, ker je tudi življenje raznoliko, pestro. Danes si vesel, razposajen, že naslednji trenutek žalosten, razočaran, prizadet.

Tokratno srečanje je nosilo naslov »Ti si mi v blagoslov«. Podali smo se v naše otroštvo in prepoznali in ozavestili glasove, ki so nas zaznamovali. Povezali smo duhovne bolečine s telesnimi in se ukvarjali z vlogo skupine pri krepitevi odločitev posameznika. V drugem delu večera smo se v meditaciji sprehodili v otroštvo in se spominjali dogodkov in hiše našega otroštva. Spominjali smo se sporočil staršev. Kaj so bile tiste lastnosti, ki smo jih dobili od očeta, kaj od matere? Kaj se nam je iz mladih let najbolj vtisnilo v spomin, kaj nas je zaznamovalo? Katere sporočila nas je najbolj nagovorilo? Kakšnega vonja in okusa? Kaj slabega, bolečega nam je ostalo v spominu ali podzvesti? Kaj pozitivnega, spodbudnega smo prevzeli od staršev in nas še danes krepi?

Ljudje v sebi zadržujemo svojo preteklost, še posebej mračno, težko in bolečo. Zgodi se, da včasih tonemo pod to težo. Tiho, počasi, vse globlje in globlje, ne da bi vedeli, zakaj. Težko je ubežati tej bolečini, če je ne predelamo, se ločimo od teh občutkov nemoči ter svobodno zadihamo. Lažje je, če težave, stres, travme predelujemo sproti, saj jih ne moremo za vse večne čase zanikati ali enostavno pozabiti in se obnašati, kot da sploh niso obstajali. Če se z njimi ne soočimo, se bolečina samo kopiči in nabira ter nato kar iznenada, naenkrat plane na dan.

S pozabljenimi in založenimi čustvi se ukvarjamo na naših srečanjih. Pri delu smo razdeljeni v dve skupini in lahko rečemo, da se med seboj že kar dobro

poznamo. Skozi delo v skupini predstavljamo svoje občutke, ki so nas spremljali ob različnih situacijah našega življenja. Spoznali smo svoja ravnanja ob različnih situacijah, na katera nismo bili vedno ponosni. Smo pa spoznali in uvideli, zakaj je do njih prišlo in kako so se udeleženci ob teh dogodkih ob nas počutili. Nagovorile se nas tudi zgodbe ostalih članov skupine. V marsikaterem čustvenem odzivu ali obliki reagiranja smo prepoznali sebe. V naših življenjih se je nagrnilo veliko vzorcev v odnosih, ki nas spremljajo celo življenje in nam niso v veselje. Z določenimi smo že opravili, jih predelali in odpustili. Z določenimi, tistimi, ki so zakopani zelo globoko, pa se spopadamo na naših srečanjih.

Vsak dan zaključimo s sv. mašo, ki je tematsko naravnana na vsebino srečanja. V soboto zvečer smo se odpravili v cerkev sv. Lucije, kjer smo pred začet-

kom sv. maše z mostu v obliki simbola odvrgli slabe spomine in se s simbolom za prihodnost in novo lučjo podali v prihodnost.

Skozi naša druženja je nastala tudi pesem, ki jo je napisala Ema Furlan. Na zadnjem srečanju smo jo ob spremljavi harmonike in kitare veselo prepevali. •

Jezus, moje sonce

(melodija na pesem Mornar, Franc Mihelič)

Na morski obali
hiš'ca stoji.
Zbiramo v njej se
dobri ljudje.
Stanko in Ana
nas vodita tja,
kjer sta veselje,
ljubezen doma.

Adijo, adijo, tesnoba.
Pozdravljena, nova svetloba.
Zdaj greva skupaj
z Jezusom na pot,
je on moje sonce,
me spremlja povsod.

DOBRODELNI KONCERTI V LJUBLJANSKI NADŠKOFIJI

Zbrala: Polona Miklič

Več dobrote razdeliš, več je imaš

Pod letošnjim geslom Karitas *V objemu dobrote* je potekal tudi prvi dobrodelni koncert ŽK Borovnica. Ljudje, ki jim je dobrota odprla srce, so večnamenski prostor v OŠ napolnili do zadnjega kotička. Sodelujočih je bilo enajst skupin, od tega osem domačih. V dveh urah je bilo izrečenih veliko besed o dobroti, ki jo lahko delimo vsi – ne stane veliko, a obogati vsakogar. Z dobroto je tako kot z ljubeznijo: več je razdeliš, več je imaš. S tem dogodkom smo obeležili tudi

25-letno delovanje ŽK. V vseh teh letih so sodelavke bližnjim namenile veliko svojega prostega časa, veliko lepih in spodbujajočih besed. Srce je bilo odprto za vso dobroto, ki jo sprejemamo od našega nebeškega Očeta in jo podarjamo brezplačno in brezpogojno vsem ljudem na Zemlji. Ob praznovanju smo se zahvalili našim dolgoletnim sodelavkam za vso njihovo ljubezen, dobroto, skromnost in delavnost, ki so jo in jo še delijo v svojem karitativnem poslanstvu. Ob skromnem darilu smo jim izrekli velik HVALA, plačila pa bodo deležne pri Bogu.

Damjana Košir, ŽK Borovnica

Združili smo veselje, dobroto in hvaležnost v en objem.

Naša ŽK spada med mlajše v ljubljanski škofiji. Tako smo letos na Martinovo nedeljo, 13. novembra popoldne, pripravili šesti dobrodelni koncert. Po pozdravnem nagovoru lazarista g. Jožeta Planinška

nas je s šaljivimi rimami skozi program popeljal Matej Kavčič. Šentjoške mamice so se predstavile s hudomušno spevoigro, pregovarja-

njem peric in meščank. Kvintet 7 in Ansambel bratov Cankar z Marcelom Kavčičem sta nas razveselila z venčkom Avsenikovih pesmi, vokalna skupina Fantje z Jožefovega hriba pa nam je zapela ljudske in sodobnejše pesmi. Ansambel Jurčki nas je popeljal skozi nekatere svoje skladbe in jih popestril z dalmatinskimi Ribari. Zadnji so nas presenetili člani Folklorne skupine Oljka iz Hrvatitov. Mladi po srcu, modri v umu, so nam zaplesali splet pesmi in plesa Slovenske Istre. Z zaključnim nagovorom g. Jožeta Kerna in zahvalo smo sklenili letošnji program, nato pa ob pogostitvi izmenjali vtise, pozdrave, lepe misli. Dobrodelni kon-

cert je vsako leto velik projekt. Iz srca smo hvaležni vsem, ki nam vedno z veseljem priskočijo na pomoč, in vsem, ki so darovali svoj dar, saj nam s tem omogočajo, da lažje pomagamo ljudem v stiski. Združili smo veselje, dobroto in hvaležnost v en objem.

Andreja Košir, ŽK Šentjošt

Vsako praznovanje je nekaj posebnega

V petek, 18. novembra, je imela ŽK Notranje Gorice koncert ob 20-letnici delovanja. Prireditev smo začeli s kratkim filmom, kjer je bila predstavljena naša zgodovina in naše poslanstvo. Film je v celoti naše delo, besedilo smo napisali sami, posnel in zmontiral pa ga je vnuk naše sodelavke. Sledil je nastop otroškega cerkvenega pevskega zbora, naši najmlajši (več kot polovica je prvošolcev) so

navdušili s svojim nastopom. G. župnik Jože Mate je v uvodnem nagovoru poudaril naše praznovanje in se nam zahvalil za delovanje. Sledila sta govora župana Občine Brezovica g. Metoda Ropreta in generalnega tajnika ŠKL g. Jožeta Kerna. Slavje se je nadaljevalo z nastopom mladih iz našega kraja in kratkim skečem. Vrhunec večera pa je bil nastop mešanega mladinskega pevskega zbora Veter Ljubljana pod vodstvom zborovodkinje Tereze Podlogar, ki nas je s pesmimi ponesel v različne slovenske pokrajine. Ljudje so jim z zanimanjem prisluhnili in jih nagradili z glasnim aplavzom. Vsako praznovanje je nekaj posebnega, in naše ni bilo izjema. Prostovoljkama Nežki Remškar in Mariji Zrim, ki delujeta v naši Karitas že od vsega začetka, smo se zahvalili za vse, kar sta v teh letih storili za naše ljudi, za ves njun trud, energijo, pogum, za razdajanje pomoči potrebnim. Zahvalo sta jima podelila g. župnik in generalni tajnik ŠKL.

Koncerta je bilo kar prehitro konec, ljudje so zapuščali dvorano zadovoljnih obrazov, mi pa smo bili zadovoljni in počaščeni. Za konec pa smo prostovoljke (samo štiri delujemo v okviru naše Karitas) naredile še gasilsko fotografijo z gospodom župnikom, županom in generalnim tajnikom.

Bojana Bajec, ŽK Notranje Gorice

Praznovanje 25. obletnice ŽK Vodice

Ob 25. obletnici delovanja ŽK Vodice so pred nabito polno dvorano nastopili otroci, mladi in starejši farani. Slišali smo petje, igranje, recitiranje in skeče. Še dolgo se bomo spomnili lepih misli moderatorke in drugih govornikov. Prostovoljkam Cilki Rosulnik, Pavli Žnidar in Mari Stare smo podelili priznanja in se jim tako zahvalili za celih 25 let sodelovanja pri ŽK. Lep večer smo zaključili s prigrizkom in pijačo ob prijetnem klepetu.

Gretel Schoukens, ŽK Vodice

Teden Karitas v župniji Smlednik

V luči obhajanja Tedna Karitas smo praznovali tudi v naši župniji. Sodelavci Karitas smo se z vso resnostjo lotili priprav na praznovanje. V naši župniji smo prav v tednu Karitas po 18 letih imeli tudi misijon. Dana nam je bila milost in priložnost poglobljanja vere in druženja z Gospodom. Naslov misijona Radost veselja smo začutili kot poziv, da vero izžarevamo tudi z dejanji. Odprli smo srca in se z velikim veseljem udeleževali programa misijona, ki ga je vodil misijonar g. Jože Planinšek. Misijon se je lepo prepletel s Tednom Karitas.

Vrhunec je bil vsekakor koncert, na katerega smo se zavzeto pripravljali. Koncert je bil v petek, 25. 11., v Kulturnem domu Smlednik. Po kratkih pozdravnih govorih župnika g. Tomaža Nagodeta, župana g. Nejca Smoleta in generalnega tajnika škofijske Karitas g. Jožeta Kerna smo še enkrat prisluhnili misijonarju g. Jožetu Planinšku.

V nadaljevanju se je na našem koncertu pelo, pelo in še enkrat pelo, **še** za konec smo vsi skupaj zapeli pesem *Ko bi ljudje ljubili se*. V prijetnem vzdušju smo po koncu prireditve **še dolgo** klepetali in se družili.

Veseli smo, da je bila dvorana polna do zadnjega kotička. To nam je potrditev, da delamo dobro, da delamo pravo stvar, da pomagamo po najboljših močeh in možnostih, obenem pa varujemo dostojanstvo in zasebnost posameznika ter s tem dobro ime Karitas. Zavedamo se, da se stiske ljudi največkrat dogajajo za zaprtimi vrati. Velika zahvala tudi vsem dobrotnikom, ki na različne načine podpirajo naše delo. Skupaj zmoremo več.

Teden Karitas smo zaključili z nedeljo, ko smo se pred mašo zbrali in molili za vse dobrotnike ter pomoči potrebne. Pri sv. maši so z uvodnim govorom, prošnjami in pozdravom miru sodelovale sodelavke Karitas. S slavnostno mašo smo zaključili tudi misijon. Iskrena zahvala g. Planinšku za vso predanost in poglobljenost tega tedna. Kar pogrešali bomo misijonski zvon, ki nas je vsak dan vabil k molitvi.

Marina Jenko

22

V objemu dobrote

Le kako bi sam pomagal ljudem ubogim,
ljudem trpečim,
ki toplih so besed potrebni,
prijaznega vzpodbujanja in dobrih del sprejeti?
Že misel sama zadostuje,
da si pripravljen delati –
v dobro vseh, ki si srčno želijo,
da preživetje lažje bi bilo!
Nam vera vsem je v pomoč,
saj Jezus nas uči, da smo prijazni vsi,
da ljubimo se med seboj in
zvesto Bogu služimo!
Objem dobrote si podelimo –
ter sebi in svetu pokažimo,
da lažje mi živimo, če zvesti
veri smo in ji sledimo ...
In kaj lahko si vedno, kjerkoli podarimo?!
Nasmeh je tisti in objem iskren!
In ko nekomu res srčno želimo
vse dobro in lepo, le tiho zanj molimo
in ga Bogu priporočimo!
Zares je objem dobrote tisti,
ko v naših srcih se predrami
ljubezen prava, čista in iskrena,
nam drobna iskrica v očeh zasveti,
ki novo upanje prinaša!

Milena Stare

21. koncert Karitas v Rovtah

Na svetu je najlepše, ko smo vsi med seboj prijetelji, ko nas družijo en sam velik objem. Če se ta objem imenuje dobrota, pa je še toliko več vreden in vsak od nas si želi biti člen v tej verigi. Da, tudi v Rovtah smo v objemu dobrote že kar celih enaindvajset let. V vseh teh letih se je seme naše dobrote širilo med ljudmi, ki si želijo, da bi vsaj en dan tudi zanje posijalo sonce upanja. Upanje je tisto, ki daje človeku moč, da lahko živi.

Kako lepo je spet bilo videti polno dvorano obiskovalcev, ki so si vzeli čas in prišli na koncert, za katerega je v Rovtah že skoraj **četrt stoletja rezervirana** prva novembrska nedelja. Letos je to bilo 6. 11.

2016. Med nami so se zbrali znani in malo manj znani predstavniki vseh slojev naše družbe, od političnih predstavnikov – med njimi so bili predstavniki strank logaške občine in tudi na državni ravni, pa logaški župan Berto Menard – do sodelavcev Karitas od blizu in daleč ter seveda domači župnik Janez Petrič in letošnji slavnostni govornik, predsednik Škofijske karitas Ljubljana g. Marko Čižman. Gotovo pa koncerta ne bi bilo, če ne bi vseh niti organizacije v svojih rokah držal naš neutrudni tajnik Hieronim Kavčič s svojimi sodelavci. Povabljenih je bilo mnogo gostov, ki so se odzvali na vabilo in zastonj zapeli, zaigrali ter tako popestrili prelepo popoldne oziroma večer.

Ljubezen in glasba ne poznata meja, govorita mednarodni jezik, razumljen povsod po svetu. Voditeljici programa Eva in Maja sta ob koncu povedali takole: »En sončen dober dan in en nasmeh krasan, nasmeh iskren in iz srca, odpre ti vrata vsa ... To ključ je, pravi ključ od VSEH vrat sveta. Naj srečen bo, kdor ga ima!« Je treba sploh še kaj dodati!?

Metka Bogataj

maribor

IZOBRAŽEVANJE PROSTOVOLJCEV

Polona Šporin

»Pri služenju trpečim je najprej potrebna strokovna pristojnost in pristop. Sodelavci morajo biti tako izobraženi, da morejo na pravilen način storiti to, kar je potrebno, in nato poskrbeti za nadaljnjo oskrbo,« v okrožnici Bog je ljubezen navaja papež Benedikt XVI. in nadaljuje, da »poklicna pristojnost ne zadošča, da je potreben človeški pristop, pozornost srca. (CD 112, 31a) Praktična akcija je premalo, če ni v njej ljubezni do bližnjega v potrebi, ki jo hrani srečanje s Kristusom. Sodelavec, ki nudi pomoč, mora biti osebno udeležen, 'dati samega sebe', da je navzoč kot oseba« (CD 112, 34).

V Nadškofijski karitas Maribor se že vrsto let trudijo, da bi z organizacijo najrazličnejših izobraževanj in usposabljanj opolnomočili prostovoljce.

V januarju 2016 so bila za sodelavce in prostovoljce v ŽK organizirana redna izobraževalna srečanja, ki že tradicionalno potekajo na treh lokacijah, da tako prostovoljcem omogočijo, da so izobraževanja v bližini njihove župnije. Izobraževanja je s svojim pričevanjem o življenju slepe osebe obogatila Sonja Pungartnik.

Pri reševanju materialnih težav in potreb na Nadškofijski karitas Maribor odkrivajo tudi številne stiske, ki se porajajo ob najrazličnejših težavah ljudi, ki poiščejo pomoč Karitas. V oktobru so pričeli z izobraževanji za svetovalno delo v ŽK. Namen teh izobraževanj je, da bi sodelavce župnijskih Karitas opremili z znanji in veščinami ter uporabnimi informacijami, kako uporabnikom nuditi osnovne informacije in napotitve, vezane na reševanje njihove problemske situacije, kako prejemnikom pomoči Karitas omogočiti varno in zaupno okolje, jim pomagati raziskati, prepoznati in razumeti težave in stiske, v katerih so se znašli, jim nuditi podporo za učinkovito soočanje z življenjskimi izzivi in problemi, jim skozi svetovalni proces pomagati premagovati osamljenost ter ohraniti njihove socialne veščine in vključenost v okolje.

Predavanja je vodila doc. dr. Barbara Simonič, spec. zakonske in družinske terapije, univ. dipl. teologinja. Izobraževanja so potekala v štirih sklopih. Zaradi zanimanja je bila oblikovana še druga skupina, za katero predavanja pripravljajo v januarju 2017.

Prostovoljci so bili tega izobraževanja zelo veseli. Izrazili so, da si želijo še več takšnih dogodkov. Všeč jim je bilo sproščeno vzdušje, v katerem je potekalo izobraževanje, primeri iz prakse, dober način podajanja vsebine ter delo v parih. Ocenili so, da jim bodo vsebine zelo prav prišle pri nadaljnjem delu.

V januarju 2017 bodo potekala redna letna izobraževanja na treh že ustaljenih lokacijah: v Mariboru, na Ptuj in v Slovenj Gradcu. Tema bo pomoč družini v času hude bolezni in poslavljanja od drage osebe ter pomoč svojcem po smrti. •

KLIC K DOBROTI V MARIBORSKI NADŠKOFIJI

Polona Šporin

Klic k dobroti je v počastitev letošnjega Tedna Karitas na različne načine odmeval tudi po župnijah mariborske nadškofije.

K objemu dobrote so bili darovalci nagovorjeni na desetih dobrodelnih koncertih, in sicer v Dravogradu, Črni, Slovenskih Konjicah, Mežici, Sv. Juriju v Slovenskih goricah, Hočah, Kamnici, Šentilju, Mislinji in na Ptuj.

ŽK Šentilj v Slovenskih goricah je 19. 11. 2016 pripravila srečanje starejših, ki se je pričelo s sveto mašo v župnijski cerkvi Sv. Ilja in nadaljevalo z druženjem v župnijski dvorani.

20. 11. 2016 so se prostovoljci in vsi ljudje dobre volje zbrali pri zahvalni sveti maši ob 25. obletnici delovanja ŽK Slovenske Konjice. Prav na nedeljo Karitas je prostovoljce ŽK Sveti Tomaž pri Ormožu s svojim obiskom razveselil predsednik Slovenske karitas in mariborski nadškof metropolit msgr. Alojzij Cvikel ter blagoslovil obnovljene prostore ŽK v starem župni-

šču. V Župnijski karitas Prevalje so v teh dneh pripravili že sedmo akcijo Družina pomaga družini. V številnih ŽK so pletli advente vence, izdelovali voščilnice. V novembru je bilo tudi nekaj srečanj prostovoljcev na dekanjski ravni.

Sodelavci Nadškofijske karitas Maribor smo se trudili biti dobri gostitelji. Gostom smo pokazali delo na vseh naših programih in enotah. Skupaj z nami so romali na Ponikvo in obiskali koncert v Celju.

V materinskem domu v Mozirju so se v sodelovanju s knjižnim sejmom družili s pesnikom Ferijem Lainščkom in kantavtorico Ditko.

Sodelovanje z ŽK Aleksinac

S svojim obiskom so nas ob letošnjem prazniku dobrote razveselili sodelavci ŽK Aleksinac, kamor je Nadškofijska karitas Maribor v novembru poslala kontingent pomoči za socialno ogrožene prebivalce

tega mesta. Tokratna humanitarna pomoč socialno najbolj ogroženim v Aleksincu je vsebovala kar 390 paketov različne humanitarne pomoči: rabljena oblačila, osnovne higienske potrebščine in drugo nujno potrebno humanitarno pomoč. Skupno smo odposlali kar 16.359 različnih kosov humanitarne pomoči. Odposlanih je bilo tudi 60 prehrabnih paketov. •

murska sobota

PRVI POMURSKI MATERINSKI DOM

Jožef Kociper

Na Škofijsko karitas Murska Sobota smo leta 2011 prvič dobili povabilo k razvoju programa Materinski dom. Takrat ideja še ni bila zrela. Sredi lanskega leta pa je prišel iz Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti mali ultimati. Za leto 2016 naj bi Ministrstvo razpisalo zadnji program za Materinski dom. Obstajala je velika možnost, da tega zadnjega dobi katera od regij, ki ga že ima, in Pomurje bi ostalo brez materinskega doma. Kot Škofijska karitas Murska Sobota smo se zavedali naše velike odgovornosti in začeli z iskanjem primerne lokacije. Župnik od Svetega Jurija ob Ščavnici gospod Ošljaj nas je obvestil, da ima župnija hišo, ki bi bila primerna za materinski dom. Tako je tudi dozorela odločitev, da se podamo na dolgo pot v podporo materam v stiski materinstva.

Da bi izpolnili razpisne pogoje, smo morali ob oddaji ponudbe imeti ob prostorskih pogojih še zaposlene štiri strokovne delavke. Imeli smo srečo, da smo ob dveh izkušenih dobili dve mlajši, ki sta izpolnjevali še dodaten pogoj iz Prvega izziva, ki je stimuliral zaposlitev mladih.

Takoj na začetku delovanja Materinskega doma smo spoznali, da je v pokrajini ob Muri veliko mater v stiski materinstva. Tako smo že pred časom morali dodatno odpreti nekaj sob še v Martjancih pri Murski Soboti. Zdaj je našim materam na razpolago enajst

sob z triindvajsetimi posteljami. V tem kratkem času, dobrega pol leta, je pomoč v našem Materinskem domu poiskalo 127 članov družin. Mater je bilo 55 in otrok 72.

Da pa bo delo dober tek imelo, ga začni z Božjim blagoslovom, nam pravi dobra stara slovenska modrost. Tako smo se 3. novembra 2016 v velikem številu zbrali v župnijski cerkvi pri Svetem Juriju ob Ščavnici pri sveti maši, ki jo je daroval murskosoboški škof Peter, in po maši še pri materinskem domu na blagoslovitvi.

Za začetek delovanja tako velikega programa, kot je materinski dom, je potrebno sozvočje mnogoterih deležnikov, ki morajo za skupno dobro dodati vsak svoje najboljše. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je z razpisom dalo možnost za razvoj programa, pomurske občine so v začetku januarja soglasno podprle kandidaturu Škofijske karitas Murska Sobota, vsi centri za socialno delo v Pomurju so več let opozarjali na nujnost programa, zaposlitev korajžnih strokovnih delavk za izvajanje programa, potrditev programa s strani Socialne zbornice Slove-

nije, finančna podpora pomurskih občin ... Ob vsebinskem razvoju programa smo morali še dodatno usposobiti štiri sobe, kopalnico, dva večja skupna prostora, vse strojne in elektroinštalacije, urediti vse stavbno pohištvo v enem nadstropju, prebeliti celotno fasado, urediti okolico ...

Več kot deset mojstrov in na desetine prostovoljcev je v pol leta materinski dom pri Svetem Juriju ob Ščavnici pripravilo kot prisrčen dom za matere v stiski materinstva.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k vzpostavitvi pomurskega materinskega doma. Bilo vas je veliko. Naj vam Bog poplača vsa dobra dela, ki ste jih vložili v naš prvi pomurski materinski dom. •

ново mesto

PONUJITI ROKO V PODPORO, KI OMOGOČA MEHKO SPREMEMBO

Maja Žagar

S. Slavka Cekuta na izobraževalnem večeru o Albaniji: »Ko dela moški, ga pet, šest moških okrog njega gleda. Ko dela ženska, se ji pet, šest žensk pridruži!«

Škofijska karitas Novo mesto organizira izobraževalne večere za župnijske Karitas za delo z uporabniki, ki so priseljeni iz Albanije. Ker je na novomeškem območju priseljenih družin precej, smo v goste povabili s. Slavko Cekuta, ki je v Albaniji živela in delovala 11 let. V sredo, 2. 11. 2016, smo se zbrali v Klarini dvorani župnije Novo mesto – Sv. Lenart. Z zanimanjem smo prisluhnili pripovedi iz prve roke.

S. Slavka je delovala v vasici pri Elbasanu, in sicer na projektu Oret Fatlume (Trenutek sreče). Tam se je srečala z mnogimi otroki, dekleti in materami. Presenetila nas je s pomembnimi vidiki kulture, ki se od naše precej razlikuje. Na primer, v albanski kulturi je žena tradicionalno v podrejenem položaju. Ob poroki

je vedno ona tista, ki se preseli na možev dom. Njena glavna naloga tam je, da kuha in pospravlja. Sledi nagrada: gledanje televizije. In otroci? Za otroke, ki se rodijo v zakonu, skrbijo moževi starši!

Kot poudari s. Slavka, je albanska kultura družba moških. Moški pridejo na izobraževanja, moški je tisti, ki ima vsaj nekaj stika s svojimi otroki, skupnosti vodijo moški poglavarji in moški so tisti, ki jih skupijo

v t. i. krvni osveti. Prav ta običaj predstavlja način, kako se brani družinsko čast. »Krvna osveta« naj bi izhajala iz 15. stoletja in predstavlja način, kako se maščuje umor katerega od družinskih članov. Dovoljuje, da se umori moške pripadnike storilčevega rodu, večkrat pa se znesejo nad celo družino. Krvna osveta oz. krvno maščevanje je zelo razširjeno na severu države, zato se družine pred njo umikajo na zmernejši jug. Še vedno pa se dogaja, da jih krvniki poiščejo tudi tam. Družine, ki so zaznamovane s tem običajem, pogosto živijo v zelo okrnjenih socialnih stikih.

Albanska ženska je zelo iznajdljiva in zna poskrbeti za svojo družino. Je prava levinja, poudari s. Slavka. Ženska skrbi za širšo družino in zato morda včasih daje vtis, da ne glede na to, koliko dobi, ni nikoli dovolj. Na to se navezuje tudi prepričanje, da je »vse naše, od vseh«. Iz tega sledi prepričanje, da kraja ne obstaja: če si nekdo prilasti javno imovino, se reče, da je vzel nekaj, kar je tako in tako skupno. Prihodki se ne delijo samo na tukajšnjo družino, ampak jih v veliki meri pošiljajo v domovino. Prav tako pri njih ni značilno, da bi ženska poiskala zaposlitev oz. služila denar ali se kakorkoli udejstvovala v družbi. Od tod tudi odgovor na vprašanje, zakaj se po toliko letih bivanja v Sloveniji ne naučijo slovenskega jezika. Ker jim tega ni treba. Tiste, ki zmorejo vsaj do neke mere izstopiti iz utečenih družbenih vlog in se odločijo za študij, zaposlitev, se izkažejo za zelo inteligentne in poizrtvovalne.

S. Slavka nas je opozorila tudi na dvojno vlogo tam prisotnih nevladnih organizacij. Te se zavzemajo za osvoboditev žena izpod tradicionalnega jarma. Eden od načinov je tudi spodbujanje ločitve. Tako je razpadlo veliko zakonov. Besni moški so se odzvali

z maščevanjem nad nekdanjimi ženami in njihovimi družinami. Enostranske pobude za svobodo po zahodnih merilih, ki ne upoštevajo tamkajšnje miselnosti, so se tako izkazale za dodaten zaplet.

Gotovo je to eden od razlogov, da težko zaupajo prišlekom, pa čeprav je njihovo delovanje dobronamerno. Ponuditi roko v podporo, ki omogoča mehko spremembo, je lahko pot naprej. In ko se razvije zvestoba, traja ta za vedno, pove s. Slavka, ki ima tudi sama od tu najtesnejša prijateljstva. Hvaležni smo ji, da je tako otipljivo naslikala podobe iz Albanije. Tako lažje razumemo, da so drža, ki nas pogosto presenetijo, plod ukoreninjenih navad. In kot velja za obe strani: ko se človek počuti razumljenega, mu je lažje narediti korak ven iz svoje utečene navade in stopiti naproti drugemu. •

ISKRICA UPANJA V CERKLJAH OB KRKI

Vilma Kerin

V nedeljo, 20. 11., je Župnijska karitas Cerklje ob Krki organizirala prvi dobrodelni koncert. Kljub času, ki je že tako nasičen z raznimi, tudi dobrodelnimi koncerti, je bil strah, da se ljudje ne bi odzvali, neupravičen. Nabito polna dvorana obiskovalcev in lep program sta ustvarila vzdušje, ki je pričalo, da je dobrota še kako živa med nami.

Na koncertu so nastopili: otroci Vrtca Pikapolonica Cerklje ob Krki pod mentorstvom Režike Špiler, Ansambel Favoriti, Mili Korpar, Ansambel Prosen, Vokalna skupina Sovice z umetniškim vodjem Jernejem Fabijanom, Mariachi fiesta en jaisco, Klapa Parangal, MePZ Cerklje ob Krki pod vodstvom Andreja Resnika, Ansambel Veseli Dolenjci in odlična mlada pevka Manca Mihelin. Program je z recitacijami popestrila Nada Ravnikar, povezovala pa ga je Melita Zagorc Vegelj. Spominska darila za vse sodelujoče je prostovolj-

no izdelala Meta Gasior. Vsi sodelujoči na koncertu so se v znamenje dobrodelnosti odpovedali honorarju.

Cerkljanska Karitas je bila ustanovljena po poplavi leta 2011 in jo že vsa leta zgledno vodi Vilma Kerin. Ob takratni nesreči, ki je zadela celo župnijo (95 hiš je bilo dobesedno v vodi), se je s pomočjo zelo hitro odzvala Škofijska karitas Novo mesto. Na pobudo faranov je bila nato ustanovljena Župnijska karitas, ker smo ob nesreči videli, kako je Karitas izredno koristna organizacija. V spomin na tiste težke trenutke in hkrati v zahvalo za hiter in nesebičen odziv sta vsa dobrodelna sredstva, zbrana na koncertu (1.401 evro), simbolno prevzela direktor in tajnik ŠK Novo mesto, Ciril Murn in Gregor Vidic. Obenem sta se zahvalila za zaupanje in hkrati zagotovila, da bo donacija prišla do najbolj pomoči potrebnih. •

Mavrica je najlepše darilo za praznike

Karitas v otroški reviji
Mavrica pomaga
otrokom reševati
njihove resnične
stiske.

Ob letni naročnini na Mavrico dobite še magnetek - angelčka.
Pokličite nas po tel: 01/360-28-28 ali pišite na: narocila@druzina.si.
Cena letne naročnine za 10 številc je 37 evrov.

Jaslice izdelala: Ana Korenč, Foto: Tatjana Splival

»Življenje je mnogokrat težje,
kakor je mogoče v besedah izraziti.
Človek je zelo krhka stvar,
zato moramo biti do drugih prizanesljivi.
Včasih pa moramo prizanašati tudi sebi.
Prizanašati samemu sebi se pa pravi,
biti v svojih očeh majhen, pomoči potreben.«
(Ljodze Kozar, Pajkova mreža)

Življenje je reš mnogokrat težko. Vendar na ze-
mljo prihaja Otrok, Knez miru, ki prinaša upa-
nje. Obrnimo se nanj z otroško preprostostjo in
ga prosimo:

»Pridi in nas usposobi, da bomo ljudje
in bomo zopet čutili in verjeli,
kako je objem neskončno več od računanja,
kako je jok neskončno več od molčanja,
kako je smeh neskončno več od resnobe,
kako je igra neskončno več od garanja.«
(p. Pavle Jakop)

Voščimo Vam blagoslovljene božične praznike.
Naj bodo naša srca odprta, da bomo videli lju-
di, ki so potrebni besede, dotika, pomoči. Ka-
kor je Bog stopil v temo našega sveta s svojim
usmiljenjem, tako tudi mi stopajmo v temo in
nemoč svojih sester in bratov in z dobroto obje-
majmo vse ljudi, ki prihajajo na našo pot. Naša
bližina in naš objem naj bo njihova luč. V tej
zavesti trdno stopamo v leto 2017, ki naj bo v
vsem blagoslovljeno.

Imre Jerebic s sodelavci Slovenske karitas

Oddaja Karitas

V nedeljo 1. 1. 2017 ob 18.35:
Predstavitve Lazarjevega doma
v Murski Soboti

Prisluhnite utripu karitativnih
programov ter glasu slovenskih
družin v tiskih.

»Bo vrede? Dodamo še kaj?«
Sodelavci ŠK Celje pri pripravi golaža
za romarje na Ponikvo.

»Vzgoja za odpoved se začne pri najmlajših.«
Otroci iz vrtca so na Dekanijsko karitas Ajdovščina
prinesli svoje darove za svoje vrstnike v stiski.

»Prijateljstvo nas druži...«
Sodelavci Karitas na izobraževanju v Portorožu

V mesecu novembru so se odvijali
številni koncerti v organizaciji
župnijskih Karitas. Eden izmed
njih tudi v Šentjoštu.

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

